

Ν Ε Α

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΙ

ΤΟΥ

ΕΤΟΣ Δ'.

ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ | ΑΡΙΘ. 38 — ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1907

ΤΑ ΡΟΔΙΝ' ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

"Ω ναί, ἀπήλυσσα.... Τί ἄλλο θὰ ὄνειροπολοῦσα τάχα εἰς τὸν κόσμον. Τί ἄλλο, παρὰ μίαν στιγμήν νὰ τὴν ἴδω;.... Καὶ τώρα τὴν ἔβλεπα ἐπὶ πολλὰ λεπτά, τὰ ὁποῖα ἐφαίνοντο νὰ ἦσαν σταγόνες πεσοῦσαι ἀπὸ τὸ κέρασμα τῆς θείας ἀμβροσίας εἰς τὴν τροφὴν τοῦ παραδείσου.

Ναί, ἐνθουμοῦμαι καλά. Τὰ παρατετάσματα ἦσαν ἀνεβασμένα, καὶ τὸ γναθὸν τοῦ παραθύρου κατελάμπετο ἀπὸ τὴν λυχνίαν τὴν πλησίον, ἥτις πρέπει νὰ ἴστατο ἐπὶ τραπέζης κειμένης σύρριζα δίπλα εἰς τὸ παράθυρον.

Εἶχεν ἔλθῃ κ' ἐκάθισε σιμὰ στὸ παράθυρον, βλέπουσα πρὸς τὴν τραπέζαν. Ἐφόρει λευκὰ μόνον αἱ πλατεῖαι χειρίδες τοῦ ὑποκαμίσου τῆς εἶχον ἐρυθρὸν κέντημα. Ἐφερε τὸ ἐργόχειρον κορμαστόν περὶ τὸν θεῖον λαιμόν τῆς, κ' ἐκνυπιεν αὐτὴ ἐπὶ τῆς θεοσπεσίας τραχηλιᾶς τῆς, τῆς κολπουμένης μὲ πτυχὰς καὶ σχῆμα ἀνέφικτον εἰς τὴν πλέον ἰδεώδη πλαστικὴν. Ἐκνυπιε, καὶ τί ἔκαμνεν; Ἴσως ἠρώθιμει τὰς θηλειᾶς τοῦ

πλεξίματός τῆς. Ἐπαλλε γοργὰ τὰς μακρὰς βελόνας τῆς. "ὦ, μὲ αὐτὰς μοῦ εἶχε περονήσει τὴν καρδίαν ἄλλ' εἶνε λίαν προσφιλὴς ἢ καίονσα πληγὴ....

Ἴδου στρέφει τὸ ἀγλαὸν πρόσωπον πρὸς τὰ ἔξω. Βλέπει πρὸς τὸ μέρος μου. Καὶ τί βλέπει; θάλασσαν, σκότος, ἄβυσσον. "ὦ, νὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποπιεύσῃ ὅτι ὑπάρχει ἐν μαῦρον σημάδι ἐδῶ μία βαρκοῦλα, καὶ στὴν βαρκοῦλα μέσα, τί; Ἐν σπάραγμα τοῦ πόνου, ῥάκος ἀνθρώπινον.

Ἴδου, μειδιᾷ ὦ κάλλος, ὦ μορφῆ, ὦ ὀπτασία!.... Εἶδα τὰ δοντάκια τῆς νὰ λάμπουν, τὰ χεῖλη τῆς νὰ λουλουδίζουν, τὰ μάγουλά τῆς νὰ μηλολονθοῦν.... Καὶ τώρα, γελᾷ, μόνη τῆς ὦ μέλος, ὦ ἄνθος, ὦ ἄστρον ἐπίγειον!....

Τὸ σῶμ' αὐτὸ τὸ αἰθέριον στὴ γῆ νὰ μὴ λυγίσῃ
Καὶ τὸ χαμόγελο ποτὲ στὰ χεῖλη νὰ μὴ σβύσῃ.
Νὰ μὴ φανῇ τὸ κάλλος σου πῶς εἶν' ἀπὸ τὸ χῶμα
"ὦ, χαῖρε, τοῦ θανάτου, ποῦ μ' ἐπότισες τὸ πόμα.

**

Ὁλόγυρα εἶχαν ἀνοίξει τὰ ἐλαιοτριβεῖα. Ἐκείθεν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐβλάστησε ἡ ἀκρόασις τοῦ ἄγγαρου. Ἐξουσιάζοντες αἱ ἐργασίαι δι' ἄγασμα, καὶ τότε ἐκόντε νὰ ἔλθῃ ἡ Αἰθιοπία. Χρόνος ἡ νύκτα. Ἐν ἐλαιοτριβεῖον ἦτο πλησίον εἰς τὴν οἰκίαν μας, ἄλλα δύο ἔπλεον καὶ ἐκείθεν τοῦ δρόμου ἀντικρῦ, ἄλλο ἐν πέραν τοῦ μικροῦ χειμάρρου, καὶ ὁκτὼ ἢ δέκα ἄλλα τριγύρω εἰς τὰς δυτικὰς καὶ βορεινὰς ἄκρας τοῦ χωρίου. Πολλοὶ ἔχουν ἐξυπνήσει καὶ κινλοφοροῦν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὅπου ἀκούονται φαιδραὶ ὁμιλίας ἀκόμη καὶ ἄσματα, ἢ μᾶλλον κελύσματα πρὸς τὴν βαρεῖαν ἀγγαρεῖαν τοῦ ἐργάτου, τοῦ ἐλαιοτριπτου καὶ τοῦ ἀδρακτιῦ μετὰ τὴν τεραστίαν μανέλλαν. Ἀκόμη καὶ ἕνας σαλεπτίης, νεωτερισμὸς καὶ αὐτό.

* *

... Ἰδοὺ ἐγώ, κωμάζω ὑπὸ τὰ παρὰ θυρᾶς. Οὔτε φωνή, οὔτε κινήσις, οὔτε στεναγμός. Ἐβῆκα τὰς κώπας εἰς ἀνάπαισιν, καὶ ἐστάθην. Παρακαλῶ τὰ ρεύματα νὰ μὴ με παρασύρουν. Ἐδῶ ἀντικρῦς ἀκριβῶς. Βλέπω—φεῦ, εἶνε ὡραῖον νὰ ἔχῃ τις ὄμματα διὰ νὰ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Α΄.

... Ἀκόμη δὲν ἦνοιξαν αἱ πύλαι τῆς Ἀνατολῆς νὰ εἰσέλθῃ παμβασιλεὺς ὁ ἥλιος, καὶ ὁ γέρο-Γατζίνος ἐσηκώθη, ἦνοιξε τὸ καφενεδάκι, καὶ ὑπηρετεῖ τοὺς πρωῒνοὺς πελάτας. Πῶς νὰ χορτάσῃ τις τὸν ὕπνον ἐκεῖ, εἰς τὰ ὡραῖα λυκαυγῆ, εἰς τὰς γλυκεῖας ἡοῦς τοῦ φθινοπώρου... Ἐξυπνήσῃ τρεῖς ὥρας πρὶν φέξῃ, ἐξῆλθα, καὶ κάμψας ἕνα δρομίσκον, ἔφθασα εἰς τὸν αἰγιαλόν. Ὁ αὐγερινὸς τώρα εἶχεν ἀνατεῖλη. Ἀνήχετο ὑψηλὰ, ὑψηλὰ, ἀκολουθούμενος ἀπὸ ἐναστέρακι, τὸ ὁποῖον ἔτρεχεν ὡς μαγευμένον κοντά του. Ἐπάνω εἰς τὴν ὀροφήν, ἀντικρῦ, ἄνωθεν τοῦ σκοτεινοῦ ἄλλους, ἐχώρευον δύο ἄλλα ἄστρα φλοῖστος καὶ ἦχος ἐπληττε τὴν ἀκτὴν πρὸς τὰ βορειανατολικά ἐστρώοντο ρηγὸν τὸ κύμα, καὶ οἱ βράχοι ἀριστερὰ μετὰ τὰς λευκὰς οἰκίας, ὡς φωλεὰς βράχων χυτὰς κτισμένας ἐπάνω των, ἐδέχοντο εἰς τοὺς πόδας τὸ προσκύνημα τῶν θωπευτικῶν κυμάτων.

βλέπῃ τοῦτο—βλέπω τὸ παράθυρον φωτισμένον. Ἡ καρδιά πάλλει, τὸ πᾶν ἤρεμει. Μὴ φυσᾷς, αὔρα, μὴ με σύρειτε, ρεύματα. Περιμένω τὴν τρισολβίαν στιγμὴν... Ὡ, ἄς ἔλθῃ ἡ στιγμὴ ἐκείνη· εἶνε ἀνταξία τῶν αἰώνων καὶ εἶτα ἄς ἔλθῃ τὸ μηδὲν πλὴν ὅταν ἐκείνη ἐπὶ στιγμὴν ἀνατεῖλῃ, εἰς τὸ μηδὲν θὰ μείνῃ ἐν μόριον ὑπάρξεως, καὶ εἰς τὸ χάος μία ἀκτὴ ἀναμνήσεως. Ἐπλευσα, καὶ ἀπέκαμα, καὶ ἐνκνῶθη... Ἰδοὺ τώρα, ἀφοῦ διέσχισα ἀπὸ γωνίας εἰς γωνίαν, ἀπὸ τὸν κῆρον τῆς μεσημβρινῆς ἀκτῆς, εἰς τὰ νῦτα τοῦ χωρίου, ὅλον τὸ μήκος τοῦ δυτικοῦ κολπίσκου, ἔφθασα καὶ ἐστεγασθῆν ἐποκάτω εἰς τὰ Μνημοῦρια· εἰς τὸ κοιμητήριον τῆς πολίχνης τὸ κτισμένον ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ παραθαλασσίον λόφου, εἰς τὴν ἐσχατιὰν τῆς προεξοχῆς, ἐφ' ἧς κεῖται τὸ χωρίον. Ὁ κρότος τῆς κώπης εἰς τὸ κύμα δὲν ἀκούεται. Νύκτα χωρὶς σελήνην. Σκὰ ἀπλώνεται κάτω τῆς ἀκτῆς, τῆς ἀνταρξίας τῶν ἀστέρων ἐπὶ τῶν μαρμάρων καὶ τῶν ἐπιτυμβίων πλακῶν. Μελανώτερον κάτω τὸ σκότος, εἰς τὴν ὄψιν τοῦ λόφου, εἰς τὸν ἀφρὸν τοῦ κύματος. Ὁ φλοῖστος ἐπιπάττει σιωπῆν.

Ὁ γέρο-Γατζίνος μοῦ ἔκαμε καφὸν, χωρὶς νὰ τοῦ παραγγείλω. Δὲν ἦτο ἡ ὥρα τώρα δι' ὁμιλίαν. Εἰς τὰς ὥρας τοῦ ἡμεῖν λυκαυγοῦς κανὲν τοιοῦτον δὲν ἔχει τὸν τόπον του. Δὲν εἶχε σκάσει ἀκόμη τ' ἀφίονι. ἦτο ἡ ὥρα διὰ μαχμουρλίκι τουρκικόν. Ἄλλως θὰ μοῦ διηγείτο πολλὰς ἱστορίας· πῶς ὁ γέρο—Ἀκούκατος, τὸν παλαιὸν καιρὸν, εἶχε λάβῃ τὸ ἐπώνυμον τοῦτο, καθότι ὅταν ἔκαμε τὸν διαλαλητήν, εἰς τὰς δημοπρασίας, ἐπανελάμβανε συχνὰ ἐρωτηματικῶς πρὸς τὸ κοινόν, «τ' ἀκούκατε, βρε παιδιά;» ἐπειδὴ κατήγετο ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἐπρόφερετο οὕτω, ἀντί, ἀκούσατε· αὐτὸς λοιπὸν ὁ Ἀκούκατος, ὅταν εἶχε τὸ καφενεδάκι, εἰς τὸν ἄλλον γυαλόν, πρὸ χρόνων, ἔρημος καὶ μοναχὸς σὺν ξένῳ. εἶχεν ὡς κατοικίαν αὐτὸ τὸ μαγαζάκι του, καὶ ἐκοιμᾶτο ἐπὶ τῆς σανίδος τοῦ καναπέ, δύο σπιθαμῶν τὸ πλάτος, μετὰ δύο προσκέφαλα εἰς τὰς δύο ἄκρας· ὥστε, ὅταν ἤθελε νὰ γυρίσῃ ἀπὸ τὸ ἄλλο πλευρόν, ἀνεκάθιζε, καὶ ἐπλάγριζε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἐκεῖ ὅπου εἶχε πρὶν τοῦς

πόδας. Ἄλλ' ἦτο τόσοσ προθυμὸς νὰ περιποιητῆται τοὺς πελάτας, ὥστε ποτὲ δὲν ἐχώρταινε τὸν ὕπνον, καὶ ἅμα τοῦ ἔκρουε τις τὴν θύραν, ξένος, πτωχὸς ἢ ἄστεγος, πᾶραντα ἐσηκώοντο καὶ τοῦ ἦνοιγε καὶ τοῦ ἔκαμε καφὸν ἢ φασκομηλίαν, καὶ ἂν εἶχε καὶ ἂν δὲν εἶχε πεντάλεπτον.

* *

Τὰ ἐλαιοτριβεῖα εἶχον ἀνοίξει ἤδη, τρεῖς ὥρας πρὶν φέξῃ. Ἐν τούτων μ' ἐξυπνοῦσε κάθε πρωῒ, δίπλα εἰς τὴν πατρικὴν μας οἰκίαν. Ἄλλα δύο ἦσαν ἀντικρῦ, πέραν τοῦ μικροῦ ποταμίσκου τῆς μούργας. Ἐν ἄλλο ἐκεῖθεν τοῦ δρόμου, καὶ ἄλλα ὁκτὼ ἢ δέκα εὕρισκοντο εἰς τὰς ἄκρας τοῦ χωρίου, ὁλόγυρα εἰς τοὺς κήπους.

Πολλοὶ ἀνθρωποὶ ἐκινλοφοροῦν, πρωῒνοι. Κρότοι εὐάρεστοι ἐπληττον τὰς ἀκοάς. Ἦκούοντο πανταχόθεν ὁμιλίας, γέλωτες καὶ ἄσματα· μᾶλλον κελύσματα ἀρχαιοπρεπῆ, συνοδεύοντα τὴν βαρεῖαν ἀγγαρεῖαν τοῦ ἀδρακτιῦ μετὰ τὴν μακρὰν ὀγκώδη μανέλλαν, τοῦ ἐργάτου, καὶ τοῦ ἐλαιοτριπτου. Τηγανίτες ἐμοσχοβολοῦσαν παντοῦ. Οἱ ἐλαιοτριβεῖς ἐκαλοπεροῦσαν καθημερινῶς ἀπὸ τὰ φιλεύματα καὶ τὰ κεράσματα τῶν οἰκοκυράδων.

Δὲν ἔλειπαν καὶ οἱ νεωτερισμοί.

Ἐσχάτως, ὡς καὶ ἕνας σαλεπτίης ἀκόμα μᾶς ἦλθεν εἰς τὸ χωρίον. Οἱ ὀλίγοι ὅμως πελάται του ἀριθμοῦνται μεταξὺ τοῦ κινητοῦ καὶ ἀγοραίου πληθυσμοῦ, καμμία δὲ οἰκοκυρά δὲν θὰ ἐπέτρεπεν εἰς τὸν υἱὸν ἢ τὸν σύζυγόν της κατ' οἶκον νὰ ζητήσῃ σαλέπι νὰ πιῇ ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ πλανοδίου ξένου. . . . Ἐὰν ἔλειπε τὸ μαχμουρλίκι, ὁ μπάμπια—Δημήτριος ὁ Γατζίνος θὰ μοι διηγείτο καὶ πάλιν πῶς, τὸν παλαιὸν καιρὸν, ὅταν αὐτὸς ἦτο καρραβοκύρης, μᾶς ἔφερνε εἰς τὴν οἰκίαν ὡς δῶρον χαλβᾶν πολιτικοῦ, ὅταν ἐγύριζεν ἀπὸ τὰ ταξείδια, καὶ πῶς, ὅταν ὁ ἴδιος εἶχε γείνη μακάλης ἐπωλοῦσε τὸ μαῦρο χαβιάρι μετὰ τὸ βαρελάκι ὡς ταραμᾶν, πρὸς ἕξ δραμαῖς τὴν ὀκάν. Πλὴν αἱ ὥραι τοῦ λυκαυγοῦς δὲν ἐπιτρέπουν ἐκμυστηρεύσεις.

Ὡ, αἱ ὥραι τοῦ λυκαυγοῦς!... Ἰδοὺ αὐτόματα ἦσαν πύλαι οὐρανοῦ, ἄς ἔχουν ὥρας πλὴν ἄς ἀφήσωμεν τοὺς παλαιούς, καὶ ἄς ψάλωμεν μετὰ τοῦ Κοσμᾶ τοῦ θεσπεσίου. «Προσενώπιόν σου ὦραι, ὑπεκλίθησαν· φῶς γάρ, καὶ πρὸ ποδῶν ὑψίδρομον πέλας, Χριστέ...»

Ἰδοὺ, ἀριστερὰ μας, μεταξὺ τῶν βράχων, ἐν λείψανον σεσαθρωμένης ξυλίνης ἀποβάθρας, καὶ δύο βαθμίδες κάτω ὑποβρύχιοι. Μία βάρκα φαίνεται ἐκεῖ δεμένη. Δύο μορφαὶ πλησιάζουν, ὁ εἰς φορτωμένος μέγα ζεμπίλι, ὁ ἄλλος με ἐλευθέρως τὰς χεῖρας, κύπτων καὶ ἀνασηκῶν τὴν περισκελίδα του. Ὁ Γιάννης τῆς Σοφούλας ὑπάγει διὰ τὸν ἀρσανᾶν. Ὁ υἱὸς του, ὁ Νικολός, λυεῖ τὴν μαπαρούμα, ὁ πατέρας βάζει τὰ κουπιά· ὁ μικρὸς πηδᾷ μέσα, ἢ πλώρα στρέφεται πρὸς τὸ πέλαγος. Τόσον πρωῒνός ἦδη ὁ Γιάννης τῆς Σοφούλας! Μετὰ τὰ ῥόδα τῆς αὐγῆς τρέχει εἰς τὴν ἰσόβιον καθημερινὴν ἀγγαρεῖαν του. Ἐργασία ὁλοήμερος ἐκεῖ, καὶ κρότος, καὶ «ὠδίνες ὡς τικτούσης». Ἄλλ' ὅσον καὶ ἂν κοιλοπονοῦν, ὅσον καὶ ἂν καταπονοῦνται οἱ ἀνθρωποὶ διὰ νὰ κατασκευάζωσι «τείχη τριτογενῆ», ἢ θάλασσα θὰ καταφάγῃ μίαν ἡμέραν ὅλους τοὺς δροῦνους δράκοντας, «δὴ ὡς λεβαῖ-αθανας», ὅπως λέγει ὁ Μπαῦρων. «Ἐν πνεύματι βιαίῳ συντροῖφας πλοῖα Θαρσεύς.»

* *

Ὡ αὐγῆ, γλυκεῖα αὐγῆ, ποῦ ἀνθῆες καὶ ῥοδί-ζεις ἐκεῖ εἰς ὕψος, ἀλλὰ καὶ τόσοσ χαμηλὰ ἐπάνω ἀπὸ ἐκείνην τὴν ῥάχην τὴν ἀντικρυνῆν—τῆς ἀκτῆς ποῦ κλείει τὸν λιμένα. Εὐτυχῆ τ' ἀρνᾶκια τὰ βόσκοντα ἐκεῖ σὺν πλάγια τοῦ βουνοῦ, ποῦ φθάνουν ἕως τὴν κορυφὴν τῆς ῥάχης καὶ πηδοῦν καὶ χορεύουν, καὶ σὲ ἀπολαύουν ἐγγύθεν, καὶ μεθύουν, ὦ αὐγῆ, ἀπὸ τ' ἀρώματά σου. Πλέον εὐτυχῆ τὰ πουλάκια, ποῦ πετοῦν ἀπὸ κλῶνα εἰς κλῶνα, καὶ σκιροῦν καὶ ἀναγαλλιάζον εἰς τὴν θεῖαν ἐπαφὴν σου... Εὐτυχῆς καὶ ὁ βοσκός, ποῦ τὸν ἐξύπνησες τώρα ναρκωμένον ἀπὸ τὴν δροσιά σου, καὶ πετᾷ τὴν κάπαν του, καὶ ἀρπάζει τὴν μαγκούραν του καὶ τρέχει νὰ σαλαγήσῃ τὰ πρόβατα, νὰ ἐνεργήσῃ τὸν πρωῒνον ἀμολγόν, σφυρίζων καὶ ἀφροντῖς, καὶ τόσοσ πολὺ εὐτυχῆς, ὥστε οὔτε τὸ ὑποπτεύει.

* *

Νὰ ὑπάγω μαζί; Τί νὰ κάμω; Ἄλλὰ πρὸς τί νὰ μείνω; Νὰ πλεύσω μετὰ τοὺς λογισμοὺς μου, μετὰ τὸ πάθος μου. Θὰ εἶμαι μαζί με ἄλλους. Αὐτοὶ δὲν θὰ ἠξέφουρον τίποτε καὶ ἐγὼ ἀνέτως θὰ διαλογίζωμαι. Θὰ ἐντροφῶ εἰς τὴν λύπην μου.

Δὲν ἐνόησα πῶς εὐρέθην μέσα στὴν βάρκαν. Ἐκκινουῦμεν. Εἰς βράχος μισοφαγωμένους ἀπὸ τὸ κῆμα, καὶ ἀπὸ τὰ πατήματα τῶν πρὸ αἰῶνων λεμβούχων καὶ ναυτῶν, καὶ δύο δοκίδες, ἀπὸ σκληρὸν ξύλον, τὸ ὁποῖον δὲν ἐσάπησεν ἀκόμη ὑστερον ἀπὸ γενεὰς καὶ γενεὰς, ἐπέχουν θέσιν προκυμαίας.

Ὁ γέρο—Μορφούλης, οἰκοκύρης τῆς πρώτης ἐπὶ τοῦ θαλασσοπλήκτου βράχου οἰκίας, ἰδοὺ ἐξύπνησε, κατήλθεν, ἐτοιμάζει τοὺς γάντζους, τοὺς πράγγες, τὰ καμάκια του, λύνει τὴν βαρκούλαν του, καὶ πηγαίνει διὰ προῶνδον γῦρον, περὶ τὸν λιμένα.

Ἐπάνω ἀπὸ τοῦ Μορφούλη εἶνε ἡ καλύβα τῆς Μπατλίνας καὶ τῆς γρηά — Μαλαμίττας, παραπάνω εἶνε τὸ κελλὶ τοῦ Φάλκου τῆς Μελάχρωσ, καὶ ἄνω ὑπερέχει τὸ παρεκλήσι τοῦ Ἀγ. Νικολάου, προστάτου τῶν θαλασσιῶν. Αἱ θυρίδες τοῦ πάμφωτοι κανδηλαὶ καὶ λαμπάδες καίουν ἐκεῖ. Ὁ παπᾶ—Γληγόρης θὰ εἶχε χορτάσει τὸν ὕπνον, καὶ ἤρχισε πολὺ προῶτὴν λειτουργίαν του.

Ὁλος ὁ γυαλὸς ῥοδιζει γύρω. Τὰ κύματα φρικιοῦν ἡρέμα, καὶ τὸ φωσφόρισμά των, ἀντανιάζει ἀποχρώσεις ἐρυθροῦ γαροφάλλου. Ἡ Ἀλοῖνα, ἡ νοικοκυρὰ τῆς πρώτης οἰκίας, ἀριστερὰ ἀπὸ τοῦ Μορφούλη, ἀνοῖξε τὴν πόρτα τοῦ μπαλκονιοῦ της, καὶ τινάζει εἰς τὴν θάλασσαν τὰ σινδόνια της. Τίς οἶδε; θὰ ἔχη ἰδεῖ κακὸν ὄνειρον, πῶς τῆς ἔκαμαν μάγια, καὶ προσπαθεῖ νὰ ῥύψῃ εἰς τὰ κύματα τὴν κακὴν γοητείαν. Ἡμᾶς ὁμως δὲν μᾶς κολλᾷ. Ἡ θάλασσα εἶνε ἀγνή, ἀμόλυντος.

Ὀλίγους ἐρήμους βράχους παραπλέομεν ὅπου δὲν ἔχουν κτίσει ἀκόμη ἐπάνω εἰς τὰ φανταστικά οἰκόπεδα. Ἐπειτα φθάνομεν κάτω ἀπὸ μίαν οἰκίαν, μὲ εἶδος ἰσογείου ἀποθήκης συνεχομένης. Ὁ μάστορ—Μεθινὸς, ὁ ἰδιοκτήτης, ἔχει καταβῆ ἤδη εἰς τὸν αἰγιαλὸν, ἔχει ἀναμμένον τὸν κρεμαστὸν λύχνον του, καὶ εἰς τὸ φῶς τὸ ἀμυδρὸν καλαφατίζει μίαν βάρκαν, συρμένην εἰς τὴν ἄμμον ἐπὶ τῆς ξυλίνης ἐσχάρας, ἀποκάτω ἀπὸ τὸ μπαλκόνι, τὰς ἀντηρίδας τοῦ ὁποῖου φθάνει μὲ τοὺς ἀφρούς του, ὅταν ἀναπηδᾷ εἰς ὥραν φουσκοθαλασσίας, τὸ κῆμα. Μακάριος θνητὸς, μὲ τὸ σαρίκι περὶ τὴν κεφαλὴν του, μὲ τὸν ψαρόξανθον μύστακα, μὲ τὴν

ξυλίνην σφῦράν του, ὁποῦ ἀκούομεν τοὺς κτύπους της ἀπὸ τὴν βάρκαν μας, ἀνάμεσον εἰς τὸν φλοῖσβον τῆς ἀποθαλασσίας.

Πλέομεν ἀκόμη πρὸς τὸν μυχὸν τοῦ ὄρμου. Δίπλα εἰς τοῦ Μαθινοῦ λευκάζει ἀνάμεσα εἰς δασύλλιον ἀμαυρὸν ἢ οἰκία τοῦ καπετὰν Χαρομόζου. Ὅλην τὴν ζωὴν του εἶχεν ἀρμενίσει εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ τὴν Μεσόγειον, καὶ τώρα γηράσας ἀπεσύρθη εἰς τὸ καταφύγιον αὐτὸ τῆς παραλίας ὅπου μονάζει μὲ τὴν γρηάν του, ἄτεκνος μὲ μίαν ψυχοκόρην, εἰς τὸ βάθος αὐτῆς καταφορτωμένης ἀπὸ γάστρες, ἀνθέων καὶ φυτῶν, ἀπὸ ἀναδενδράδας καὶ χλόην. Τὸ παράθυρόν του ἰδοὺ ἀνοικτὸν καὶ φωτισμένον. Ὁ γέρο—Χαρομόζος, μὲ τὰ νυκτικά του, κάθεται πλησίον, καπνίζει τὴν πίπαν του, καὶ ἀναπνέει ἀπλήστως τὴν ψυχρὰν αἴθρα. Μία φλόξ λάμπει ἴσα μὲ τὴν βάσιν τοῦ παραθύρου. Ἐχει ἀνάψει τὸ καμινέτο του διὰ νὰ ψήσῃ καφέν. Κατὰ πᾶσαν νύκτα, ὡς διηγείτο ὁ ἴδιος, τακτικὰ δύο ἢ τρεῖς φορὰς σηκώνεται, καὶ ἀνάπτει τὴν πίπαν του. Ἀναζῆ τὰς θαλασσινὰς ἔξεις του, τὰς ἐκ περιτροπῆς φρουρὰς, καὶ σκάντζα-βάρδιες τοῦ καραβιοῦ, ὁποῦ τοῦ εἶχαν γείνη δευτέρα φύσις.

* *

Πλέομεν καὶ φθάνομεν πρὸς τὰ ῥηχὰ, εἰς τὴν ἀμμουδιὰν πέρα. Ἐπάνω στὸ μπαλκόνι τῆς ἀκρινῆς οἰκίας τοῦ χωρίου, μεγάλης νεοκτίστου οἰκοδομῆς, ὁ γέρο—Χαριστίδης ἔχει ἀνοῖξει τὴν πόρταν, καὶ μὲ ἀναμμένον τὸ μακρὸν τσιμπούκι του, κάθεται ἐπὶ θρονίδος, καὶ κτυπάζει ῥεμβὸς τὸ πέλαγος. Ὁ γέρον φαλαγγίτης, Μακεδὼν τοῦ παλαιοῦ καιροῦ, ἔχει κτίσει φωλεὰν τώρα εἰς τὸ γῆρας, ἀφοῦ ἐπέρασεν ὅλην τὴν νεότητά του στὸ γτερό. Ἐλαβεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα ἐνὸς ὀμήλικός του, τὴν ὁποίαν εἶχε φιλεύσει πολλάκις κομφέτα καθ' ὄν χρόνον ἐπῆρε τὴν σύνταξίν του, καὶ τώρα ἐκεῖνη τοῦ ἀποδίδει θάλπος εἰς τὸ γῆρας, καὶ αὐτὸς ἀγάλλεται νὰ εἶνε πατὴρ τῶν ἐγγόνων του. Φορτονατε σένεξ!

Ἀκόμα μία τελευταία οἰκία, νεόδημος. Ἄλλος γέρον τὴν ἔχει κτίσει. Ὁ γέρο—Μένος, ἢ ζῶσα ἀντίθεσις τοῦ γέρο—Χαριστίδη. Ἦτο ἐπὶ σαράντα χρόνια γραμματεὺς τοῦ Λιμεναρχείου ἐδῶ. ἐπῆρε σύνταξιν φροντιστοῦ, καὶ δὲν

ἠθέλησε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν τόπον. Δύο ἢ τρεῖς φορὰς εἶχε κινδυνεύσει νὰ πιασθῇ εἰς τὰ βρόχια τῶν προξενητριῶν, πρεσβύτης ἤδη. Ὑστερον ἐπέστρεψε τὸν ἀρραβῶνα, κ' ἔμεινε μέχρι τέλους ἀγάμος.... Ἴδου ἀνοίγει τὸ παράθυρόν του. Αὐτὸς δὲν ἔχει οὔτε τὸ καμινέτο τοῦ Χαρομόζου, οὔτε τὴν πολυθρόναν τοῦ Χαριστίδου. Μόνον μίαν τεραστίαν πίπαν, τῆς ὁποίας ὁ καπνὸς, εἰς τὸ χάσμα τοῦ παραθύρου, στροβιλίζει πρὸς τὰ ὕψη.

* *

Τὸ λυκανγὲς ἀραιὸν, αἰθριοῦται. Τὰ ῥόδα τὰ ἐρυθρὰ γίνονται βαθμηδὸν λευκά. Ἡ μεγάλη Μορμὴ φεύγει, ὑπάγει νὰ βυθισθῇ προσκαίρως εἰς τ' ἀνήλια ἄντρα της. Ἡ γλυκεῖα Μορμὴ ἐπιφαιίνεται, κ' ἀπλώνει τὴν πλουμιστὴν ὀθόνην της, τὸν πέπλον τὸν διαφανῆ, πέρα πέρα εἰς ὅλην τὴν πλάσιν. Οὔτε ἰδέαν εἶχα διατὶ ἠλαύνομεν ἐπιμόνωσ πρὸς τὰ βόρεια, ἐνῶ ἡ κατεύθυνσίς μας ἔπρεπε νὰ ἦτο μᾶλλον πρὸς τὰ βορειοανατολικά. Ἄλλως, δὲν ἐρωτῶ ποτὲ διατὶ τοῦτο, διατὶ ἐκεῖνο. Διὰ νὰ ἐρωτήσῃ τις ἀνθρωπον, καὶ μάλιστα ναυτικόν, πρέπει νὰ τὸν «χασομερήσῃ», κ' ἐκτὸς τούτου, συνήθως μανθάνει τις τόσα μετὰ τὴν ἐρώτησιν, ὅσα ἤξευρε καὶ πρὶν ἐρωτήσῃ. Τέλος ἡ ἀπορία ἐλύθη.

Ἡ μικρὴ φελλούκα, ἐφ' ἧς εὐρισκόμην μετὰ τῶν δύο φίλων μου, πατρὸς καὶ υἱοῦ, δὲν ἦτο δική των. Τὴν ἐπῆραν προσωρινῶς, διὰ νὰ ὑπάγουν νὰ ξεφουντάρουν τὴν ἰδικὴν των βάρκαν ὀλίγον μεγαλύτεραν οὖσαν. Αὕτη ἦτον ἀραγμένη πρὸς τὸν μυχὸν τοῦ ὄρμου, μεσολόντιος, μακρὰν τῆς ξηρᾶς. Ἐφθάσαμεν. Ἐμβῆκαν κ' οἱ δύο εἰς τὴν μεγάλην βάρκαν, ἀνέσυραν τὴν ἄγκυραν, καὶ σκοπὸν εἶχαν νὰ ἐπανέλθουν καὶ μὲ τὰς δύο εἰς τὸ ἴδιον μέρος, εἰς τὸν μικρὸν μῶλον τοῦ γέρο—Μορφούλη, διὰ ν' ἀφήσουν τὴν μικρὴν σκάφην, τὴν ξένην, καὶ εἶτα, μὲ τὴν ἰδικὴν των, νὰ πλεύσουν εἰς τὸ τέρμα των.

Αἴφνης ὁ Γιαννούλης, ὅστις ὀλίγας μόνον ἀκαταλήπτους φράσεις εἶχεν ἀποτείνει εἰς τὸν υἱόν του, ἀπὸ τὴν ὥραν ποῦ ἐμβαρκάραμεν—εἰς τὰς ὁποίας ὁ υἱὸς του εἶχεν ἀπαντήσῃ μὲ εἰδὸς τι βόμβου, ἐπίσης ἀκατανόητον—ἤνοιξε τὸ στόμα, καὶ μοῦ εἶπε, καθαρὰ ὅπως οὖν :

— Αὐτὸ σοῦ εἶπα τὴν ὥρα ποῦ ἤρθες νὰ σὲ πάρουμε μαζί καὶ δὲν ἐκατάλαβες.

— Τί μοῦ εἶπες ; ἠρώτησα ἐγώ.

— Εἶπα, θὰ πάμε μὰ στιγμὴ νὰ σηκώσουμε τὸ σίδερο τῆς δικῆς μας βάρκας, καὶ στὸ γύρισμα σὲ παίρνομε.

Ποῦ νὰ καταλάβω, τῷ ὄντι ! Τὴν ὥραν ἐκείνην, ποῦ ἐπῆγα νὰ ἐπιβιβασθῶ, κάτι εἶχε μουρμουρήσῃ ὁ μαστρο-Γιάννης : «σίδερο. . . βάρκα. . . . σὲ πάρουμε.» Ἐγὼ εἶχα ὑποθέσει ὅτι ἔλεγε νὰ σταθῶ ἐωσότου σηκώσουν τὸ σίδερο (ἦτοι τὴν ἄγκυραν) αὐτῆς ἐκείνης τῆς φελλούκας, καὶ τότε νὰ πηδήσω μέσα.

* *

Ὡς τόσον, ἡ μικρὴ φελλούκα αὐτῆ, μοῦ ἄρρεσεν ἐμένα, κ' ὄχι ἡ βαρεῖα βάρκα ἢ ἄλλη. Αὐτὴν τὴν ἐλαφρὰν σκάφην θὰ ἠμποροῦσα νὰ τὴν κυβερνῶ καὶ νὰ τὴν ἐλαύνω, χωρὶς κόπον μόνος μου.

Τότε ἐσκέφθην ὅτι ποτὲ, εἰς ὅλην τὴν ζωὴν μου, δὲν θ' ἀπεφάσιζα νὰ ζητήσω ἀπὸ κανένα ἀπὸ τοὺς γηραιούς, τοὺς βραχυλόγους καὶ σκυθρωποὺς γερολύκους τῆς θαλάσσης, τοὺς παίζοντας πρέφαν καὶ καπνίζοντας μακρὰ τσιμπούκια, προῶτὴ καὶ δειλινὸν, εἰς τὸν καφενὲν τοῦ γέρο-Τζανιάκου, νὰ μοῦ δανείσῃ τὸ «φελλούκι» διὰ νὰ ὑπάγω ὀλομόναχος εἰς μακρὰν, ἰδιόρρυθμον θαλασσίαν ἐκδρομὴν. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι τώρα ἤμην ἀνέτοιμος ὅλος. Οὔτε τροφὴν εἶχα, οὔτε νερόν, οὔτε κανὲν ἐργαλεῖον ἢ ὄπλον. Μόνον ἓνα πακέτο καπνὸν κ' ἓνα κουτὶ σπύρτα. Ἄλλὰ τί μ' ἔμελε; Ποτὲ δὲν ἔκαμα τίποτε κατόπιν ἐτοιμασίας. Καὶ ὅταν ἠτοιμάσθην διὰ τίποτε, παρέλειψα νὰ τὸ κάμω.

Λοιπὸν εἶπα στὸν Γιαννούλην :

— Δὲν λυπάστε τὸν κόπο σας, νὰ τὸ πάτε αὐτὸ τὸ φελλούκι πίσω ;

— Μὰ πῶς νὰ κάμουμε ;

— Νὰ τραβήξτε τὸν δρόμο σας, καὶ ν' ἀφήσετε τὴν βαρκούλα ἔς ἐμέ. Ἐγὼ τὴν ἀράζω.

— Τὰ καταφέρνετε ;

— Κι' ἂν εἶμαι ἀτζαμῆς, θὰ φωνάξω κανέναν νὰ μὲ ξαλαφρώσῃ.

— Καὶ δὲ θάρθης μαζί, πέρα ;

— Τί μὲ θέλετε ; γιὰ μετᾶ ;

— Λοιπὸν, καλὸ βράδυ ! εἶπεν ὁ μαστρο-Γιάννης.

— Κατευόδιο σας !

* * *

Ὁ Γιαννούλης ἠσθάνθη ἴσως μεγάλην ἀνακούφισιν. Μεγαλειτέραν, πιστεύω, ἠσθάνομεν ἐγὼ, διότι τοὺς ἀπὸ τῆς βάρους μου. Ἴδου τώρα εὐρέθην μόνος, κάτοχος τῆς μικρᾶς λέμβου. Ναυτὴς κ' ἐπιβάτης ἐν ταύτῃ κυβερνήτης καὶ ναύκληρος καὶ πιλότος καὶ μοῦτσος τῆς ἐλαφρᾶς σκάφης.

Μόνος· μόνος μὲ τοὺς λογισμοὺς μου, εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ κύματος, εἰς τὸ ἔλεος τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς τρικυμίας. Ὅταν ἔχη τις πληγὴν, βαθεῖαν, κρυφὴν, εἰς τὴν θάλασσαν πρέπει νὰ πλῆν, μόνος, ὀλομόναχος.

Μεγαλειτέραν εὐτυχίαν δὲν εἶχα γευθῆ. Ἦμην τότε, ὡς ἔγγιστα, τριακοντούτης, καὶ πρὸ πολλοῦ ἤδη εἶχον ἀρχίσῃ ν' ἀπογοιτεύωμαι ἀπὸ τὴν ζωὴν !

Ἐλαβα τὰς κόπας, καὶ ἀπεμακρύνθη τάχιστα ἀπὸ τοὺς βραχώδεις λόφους, ἐφ' ὧν ἐκτείνεται ἀραιὰ ἢ ἄκρα τοῦ χωρίου. Ἐπλησίασα ἀριστερὰ πρὸς τὴν βουνώδη λωρίδα, τὴν κλείουσαν ἀνατολικῶς τὸν λιμένα, κ' ἔβαλα πλώρη πρὸς τὸ ἀκρωτήριο μεσημβρινῶς τῆς λωρίδος αὐτῆς. Ἀντίκρουσα μετ' ὀλίγον ὄλην τὴν πρόσοψιν τῆς πολίχνης, μὲ τοὺς διπλοὺς προβλήτας πρὸς τὰς δύο ἐσχατίας μὲ τὴν βαθεῖαν λάκκον καταμεσῆς, μὲ τοὺς καταλεύκους οἰκίσκους, καὶ τὰ δύο καμπαναριὰ τῶν δύο κυριωτέρων ναῶν, ἀποτελοῦντα ὅλα ὄρατον σύνολον.

Ἡ μέρα εἶχε φέξει ἤδη, καὶ μίαν ἀκτῖνα ἔβλεπα ν' ἀγλαΐζη τὴν ἄκραν κορυφὴν τῆς Χαραφίτζας, τοῦ κεντρικοῦ βουνοῦ, κατέναντί μου πρὸς δυσμάς.

Ἄφησα δεξιὰ τὸ Δαυκαλιὸν, ἐν σύμπλεγμα χαμηλῶν βράχων ἀποτελοῦν γραφικὴν πολυκόλπον νησίδα (τὸ καλλίτερον μέρος διὰ τὰ λουεταί τις) εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἀνατολικοῦ ὄρμου· ἀριστερὰ τὰ Λαζαρέττα, τὰ πάλλευκα κτίρια μὲ τὴν ὑψηλὴν σκάλαν καὶ τὴν μακρὰν μαρμαρινὴν ἀποβάθραν των, κ' ἐφθασα εἰς τὸν κάβον τῆς Μπούτας. Οὕτω καλεῖται ἡ μεγάλη ἀνατολικὴ λωρὶς, ἢ κλείουσα τὸν λιμένα. Ἐκεῖ συνήτησα κατάπρωρα μεγάλην ἀλιευτικὴν βάρκαν. Ἦσαν οἱ Διαλεταῖοι, ἐπιστρέφοντες ἀπὸ ἄγρον νυκτερινήν. Μοῦ ἔκραξαν «Καλημέρα».

— Δὲν μου λέτε, τοὺς ἠρώτησα ἐγὼ τὴν γνωρίζετε τὴν φελλούκα, αὐτὴν ποῦ ἔχω, τίνος εἶνε ;

— Ἄ ! τὴν ἐπῆρες ἀναρώτα ; μοῦ εἶπεν ὁ εἰς τῶν δύο ἀδελφῶν.

— Ἔτσι ἔτυχε.

— Τὴν γνωρίζω εἶνε τοῦ καπετὰν Γιώργου τοῦ Τσίγκου.

— Μοῦ κάνετε τὴν χάρι, ἅμα τὸν ἴδητε, νὰ τοῦ πῆτε ὅτι θὰ γυρίσω τὸ γληγορότερο, καὶ λυποῦμαι διότι δὲν ἦτον εὐκόλο, τόσο πρῶτ', νὰ ζητήσω τὴν ἀδειάν του. Ἐπρεπε νὰ πάω νὰ τὸν ἐξυπνήσω στὸ σπίτι, κ' αὐτὸ θὰ ἦτον ἀκόμα μεγαλειτέρα τόλη καὶ χωριατὰ, παρὰ ὅτι τοῦ πῆρα τὴν βάρκα.

— Μὴ σὲ μέλη, κάμε τὸ ζέφυκ σου, εἶπεν ὁ ἕτερος ἀδελφός. Ποῦ ἀδειάζει κείνος ἀπ' τὸ χουβαρδαλίκι νὰ θυμηθῇ τὴν βάρκα του!

* * *

Ἐπλευσαν ἐκεῖνοι πρὸς δυσμάς, ἐγὼ πρὸς ἀνατολάς, κ' ἐμακρύνθημεν. Μετ' ὀλίγον ἐφθασα ὀπισθεν τῆς Μπούτας καὶ ἀντίκρουσα τὸν ἥλιον, ὅστις πρὸ μικροῦ εἶχε προβάλλῃ ἀπὸ τὴν φαιὰν λευκὴν κορυφὴν τῆς νήσου τῆς ἀντικρυνῆς. Ἡ ἀπὸ θαλασσιὰ τοῦ πελάγους, ἀνάμεσα εἰς τοὺς σπαρτοὺς βράχους, οἱ ὁποῖοι ἐφαίνοντο ὡς βοσκῆματα τῶν θαλασσῶν, ἀπεσπασμένα ἀπὸ τοὺς τραχεῖς κόλπους τοῦ κρημνώδους ἀκρωτηρίου, ἔκαμνε νὰ χοροπηδᾷ τὴν σκάφην μου, κ' ἐγὼ ἐχόρευα μαζὶ τῆς.

Εὐρισκόμην τώρα ὑπὸ τὸ κτήμα ἀκριβῶς ἑνὸς θεῖου μου, τοῦ γέρο-Οἰκονόμου, τοῦ κοινῶς καλουμένου Νταντοῦ. Ὅλη ἡ μακρὰ ἐκτασις τῆς ἀνατολικῆς Μπούτας, ἑκατοντάδες στρεμμάτων, εἶχον καλλιεργηθῆ εἰς ἀμπελία καὶ περιβόλια. Αἱ πτυχαὶ τοῦ ἐδάφους ἐσημάτιζον τέσσαρας ἢ πέντε λάκκας ἢ κοιλώματα, καὶ πᾶν κοιλώμα ἀπετέλει νεοφύτευτον ἄμπελον. Ἐκεῖ μία φωνὴ ἔκραξε.

— Ἐ! σαμπὰ χαῖρολοῦν ! Νὲ χαμπέρ ; (Καλημέρα τί νέα ;)

Ἀνέβλεψα καὶ εἶδα τὸν Κώστα. Ἦτο ἰσόβιος καὶ ἄμισθος παραγυιὸς τοῦ γέρο-Νταντοῦ, ὁ ἀθώτερος καὶ ἀγνότερος τρελὸς τοῦ κόσμου. Ὅλη ἡ τεραστία καλλιέργεια εἶχε γείνη, κατὰ τὸ πλεῖστον, διὰ χειρῶν του. Εἶχε ζήσει, ὅταν

ἦτο ἀκόμη νέος καὶ γνωστικός, εἰς ἓνα Τουρκομαχαλᾶν τῆς Πόλης, καὶ τοῦ εἶχε μείνη ὡς ἕξις νὰ λέγη συχνὰ Τουρκικὰς λέξεις. Δὲν ἐκάλει ποτὲ ἀνθρωπον μὲ τ' ὄνομά του, ἀλλ' ἢ τοῦ ἠλλαξεν ἀνθαιρέτως τ' ὄνομα, ἢ τοῦ ἔβγαξε παρατσούκλι. Ἦτο πάντοτε εὐθυμος, καὶ ποτὲ δὲν ἐσκυθρόπαζε.

— Καλημέρα, Κώστα, εἶπα ἐγὼ. Ἐπῆρα αὐτὴν τὴν βάρκα νὰ βγῶ στὸ σιργιάνι.

Ὅλα σχεδὸν τ' ἀμπέλια τῆς Μπούτας, κατηφορικὰ, ἐφθασαν ἕως τὸ κύμα. Ἐπλησίασα εἰς τὴν μικρὰν ἀγκαλίτσαν τοῦ γιαιλοῦ, ἐπῆδησα ἔξω, κ' ἔδεσα τὴν παρούσα—τὸ σχοινίον τῆς πλώρης—εἰς τὸν λαϊμὸν ἑνὸς βράχου. Ἐκάθησα διὰ νὰ ξαποστάσω ἀπὸ τὴν κωπηλασίαν.

— Σπέντζες ἰστέροι ; μοῦ ἐφώνασε μακρόθεν ὁ Κώστα. Βὰρ τσόκ. (Πιπεριὲς θέλεις ; Ἐχω πολλές.)

Βεβαίως θ' ἀνελογίσθη μέσα του ὅτι, εἰς τὴν προβεβηκυῖαν ὥραν τοῦ φθινοπώρου, δὲν ὑπῆρχαν πλέον οὔτε σταφύλια, οὔτε κιδώνια—τὸ ὀψιμώτερον ὀπωρικὸν—διὰ νὰ μὲ φιλεύσῃ.

Καὶ ἐν τῇ ἀκακίᾳ του ἐφραντάζετο ὅτι κ' ἢ φρέσκαὶς πιπεριὲς ἦσαν ἐπίσης εἶδος φρούτου. Ἄλλὰ δὲν ὑπόπτειε πόσον ἦτο εἶρων, καὶ δὲν ἀνελογίζετο ἂν πράγματι εἰς τὴν πνευματικὴν μου διάθεσιν εἶχα ἀνάγκην καυστικῶν οὐσιῶν.

— Ἰσιεμὲμ, εἶπα ἐγὼ. (Δὲν θέλω). Ἐκμὲκ βάρ ; (Ψωμί ἔχεις ;)

— Βὰρ τσόκ.

Ἀπῆλθε ταχὺς πρὸς τὴν μικρὰν καλύβην, ὅπου διενυκτέρευε συνήθως, διότι μόνον τὰ Σαββατόβραδα κατήρχετο εἰς τὴν πόλιν. Μετὰ δύο λεπτὰ τὸν εἶδα νὰ ἐξέλθῃ κρατῶν τὸν τορβᾶν του, καὶ νὰ κατέρχεται πρὸς ἐμέ. Ἐφθασε πλησίον μου, ἔβγαλεν ἀπὸ τὸν μάρσιππον μίαν κριθαρόπητταν, καὶ μοῦ τὴν ἔδωκε. Ἐγὼ ἔκοψα μὲ τὴν χεῖρα τὸ τρίτον τῆς πῆττας, καὶ τὸ ἄλλο τὸ ἔρωσα πίσω εἰς τὸν τορβᾶν.

— Σαράπ γιόκ εἶπεν ὁ Κώστα.

Ἐλεγε τοῦτο μὲ θλιβερόν τόνον, ὡς νὰ ἐλυπεῖτο διατὶ νὰ μὴ ἔχη τὸ κυριώτερον εὐφραντικὸν ποτὸν νὰ μοῦ προσφέρῃ.

— Δὲν θέλω κρασί, εἶπα ἐγὼ. Νερὸ νὰ μοῦ δώσης.

Ἐπῆγε, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψε μ' ἓνα φλασκὶ γεμάτον.

— Μοῦ τὸ δίνεις ὅλο τὸ φλασκί, στὴν βάρκα; εἶπα ἐγὼ.

— Πάρ' το, εἶπε· ζαράο γιόκ. (Δὲν βλέπτει).

Μοῦ ἔδειξε διὰ χειρονομίας μακρὰν καὶ πολυκύκλαδον φλασκίαν, φέρουσαν πολλὰ φλασκιά ὄριμα ἤδη, τὰ ὁποῖα ἐχρηαίζοντο μόνον νὰ τ' ἀποκόψῃ τις καὶ νὰ τὰ σκαφιδώσει, διὰ νὰ γείνωσιν ἔτοιμα πρὸς χρῆσιν.

— Ἐίβαλά (εὐχαριστῶ).

Ἐλυσά τὸ σχοινίον τῆς βάρκας καὶ ἀπέπλευσα. Ἴδου τώρα εἶχα τεμάχιον κριθίνου ἄρτου, καὶ φλασκίον μὲ νερόν, τὸ ὅποιον ὁ ἥλιος θὰ ἔκαμνε μετ' ὀλίγον νὰ βράσῃ στὸ ἀμπάρι τῆς βάρκας. Τί θὰ μ' ἐμπόδιζε νὰ παρατείνω ἐπὶ μακρὸν τὴν ἐκδρομήν ;

Β'.

..... Τὸ νερόν ὑψώνεται ὀλονέν. Μέσον δὲν εἶχα νὰ τὸ ἐκκενώσω, καὶ μόνον μὲ τῆς χούφτες, ἂν ἠμποροῦσα. Εἰς τὴν προσπάθειάν μου ὅπως πλατύνω τὸ στόμιον τοῦ φλασκίου, τὸ ὅποιον μοῦ εἶχε δώσει ὁ ἀφελὴς Κώστα—τὸ νερόν ποῦ εἶχε μέσα εἶχε βράσει ἤδη εἰς τὴν φλόγα τοῦ ἡλίου καὶ ἦτο ἄχρηστον πρὸς πόσιν—τὸ φλασκί ἐρραγίσθη κ' ἐτρύπησε, κ' ἔγεινε σχεδὸν καὶ δι' ἀντλήσιν ἀνωφελές. Ἀπέχω ἴσον διάστημα ἀπὸ ἕκαστον τῶν τριῶν νησιῶν, τὰ ὁποῖα φράττουν τὸ στόμιον τοῦ λιμένος, καὶ ἀπὸ τὸν κάβον τὸν δυτικομεσημβρινόν. Ἄς γείνη ὅτι γείνη. Πιθανὸν νὰ βουλιᾶξῃ ἡ βάρκα, κ' ἐγὼ μαζὶ. Ἐὰν δὲν ἠμπορέσω νὰ σωθῶ κολυμβῶν, θ' αὐτοκτονήσω ἀκουσίως. Καὶ θὰ εἶνε εὐκατὰ ἀπαλλαγὴ, χωρὶς εὐθύνην καὶ χωρὶς κόλασιν. Ἄς ταχύνω τὴν κωπηλασίαν, διὰ νὰ μὴ μοῦ μείνη ἀμφιβολία περὶ τοῦ ἀκουσίου τῆς αὐτοκτονίας. Ἄς καθίσω στὰ κάργα, ὅπως λέγουν οἱ ναυτικοί. Λυποῦμαι τὴν ζωὴν ἄρα γε ; . . .

Ἐνθυμοῦμαι ὅτι εἶχα ἀρρωστήσει βαρεῖα, τὸν παλαιὸν καιρὸν, ὅταν ἦμην πολὺ νέος, καὶ τέλος εἶχεν ἀρχίσει ἡ ἀνάρρωσις. Ὡς ἐν ὄνειρῳ καὶ ἐν ἐργηγόρσει, ἔλεγα μέσα μου: «Νὰ κάμῃ τις τὸν μισὸν δρόμον καὶ νὰ γυρίσῃ πίσω, εἰς μίαν πορείαν ἀφρευκτον ; Δὲν θὰ εἶνε κόπος διπλάσιος, ἀφοῦ μέλλει ἐξ ἅπαντος νὰ τὸν ξανακάμῃ ; » . . .

Ἴδου τώρα, ἐτέθην οἰονεὶ ἐκτὸς τοῦ νόμου, ἐκτὸς τῶν κοινῶν ἀνθρωπίνων συνηθειῶν καὶ τοῦ πρόποντος. Ἐπῆρα τὴν βάρκαν αὐτὴν, σχεδὸν τὴν ἔκλεψα, χωρὶς νὰ τὸ προμελετήσω, καὶ ὄλως κατὰ τύχην, χωρὶς τὴν ἄδειαν τοῦ κυρίου της. Ἐφυγα τὴν πατρικὴν οἰκίαν, καὶ ἀπουσιάσω διαρκῶς ἐν νυχθήμερον σχεδὸν, χωρὶς νὰ δώσω εἰδήσιν εἰς τοὺς οἰκειούς. Φεῦ! οἱ δυστυχεῖς αὐτοί! ὁποῖος πόνος καὶ ὅποια τύχης! Εἶθε νὰ εἶχον υἱὸν καὶ ἀδελφὸν καλλίτερον...

Καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα δὲν εἶμαι ἱκανὸς νὰ φανῶ χρήσιμος εἰς αὐτούς. Ἴδου, τώρα, μὲ ὄλην τὴν βαθεῖαν εὐαισθησίαν καὶ τὴν τυφλὴν φιλοστοργίαν των, μετὰ τόσας ὥρας, εὐλογον εἶνε ὅτι θὰ ἤρχισε «νὰ τὸ γεμίξῃ ὁ νοῦς των» — νὰ συνηθίζουν, δηλαδή, εἰς τὴν ἰδέαν, ὅτι κατὰ κανὸν μοῦ συνέβη, καὶ συμφορὰ ἐπῆλθε — καὶ ὅτι δὲν θὰ μ' ἐπανίδουν πλέον. Δὲν θὰ εἶνε κόπος, ματαιότης, κριμα, ἀφοῦ ἔχουν ἀρχίσει ἤδη νὰ συνηθίζουν εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ χωρισμοῦ, νὰ μὲ ἰδοῦν νὰ γυρίσω ἔξαφνα πίσω; ... ἴσως, διὰ νὰ μὲ χάσουν πάλιν μετ' οὐ πολὺ, καὶ πλέον διὰ πάντοτε; Δὲν θὰ εἶνε καλλίτερον τώρα, παρὰ ἰσχυρότερα εἰς τὸ μέλλον;

Ὡ Θεέ μου, δός μου φώτισιν!... Ἄξιον σημειώσεως εἶνε ὅτι εἰς ὄλον αὐτὸ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, ἐνῶ ἐπλανώμην ἐδῶ κ' ἐκεῖ εἰς τὴν διάκρισιν τῶν κυμάτων, δὲν συνήντησα πλέον ἄλλο πλοῖον πουθενά, ἐκτὸς τῆς ἀλιεντικῆς βάρκας τὴν ὁποίαν τὸ πρῶτ' εἶχα ἀντιπρορῆσει. Καὶ ὅταν, μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἐξάνοιξα μακρὰν ἕνα πανί, πάραυτα μοῦ ἤλθεν ἰδέα ὅτι θὰ εἶχαν στεῖλει πρὸς ἀναζήτησιν καὶ καταδίωξιν μου, κ' ἔσπευσα μὲ βίαν κωπηλασίας νὰ κρυφθῶ ὀπισθεν τῆς νησίδος, ὅπου πλησίον εὐρέθην, διὰ νὰ μὴ μὲ ἀνακαλύψῃ ἢ φανεῖσα ἐκείνη βάρκα μὲ τὸ ἴσιον τὸ λευκόν.

* *

... Ἀφοῦ μ' ἐπῆραν τὰ ῥέματα, κ' ἐνυκτώθην — εἶχε κατέλθῃ ἀμφιλύκη, κ' ἐροόδισε πάλιν εἰς τὴν δύσιν τ' οὐρανοῦ τὰ θεμέλια, ὑψηλὰ ἀπὸ τὰ ἰσχυρὰ ἀερογυμναστικά τ' ἀντικρυνά — μὲ ὤθησε τ' ἀπόγειο ἔξω ἀπὸ τὸν ὄρμον τοῦ κόλπου, μακρὰν ἀπὸ τὸν κάβον, πρὸς τὰ κράτη τῆς δύσεως καὶ τοῦ ζόφου τοῦ δυοφε-

ροῦ. Ἀποκαμωμένος, εἶχα ἐξαπλωθῆ εἰς τὸ πλάτος τῆς πρύμνης κ' ἄφησα τὴν σκάφην νὰ πλέῃ ὅπου θὰ τὴν ὠδήγει ἢ αὔρα ἢ νυκτερινή, ἢ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς πνεύσουσα... Εἶχα δοκιμάσει νὰ μασήσω τρεῖς βουκιᾶς ἀπὸ τὴν κριθαρόπητταν, τὴν ὁποίαν μοῦ εἶχε δώσει τὸ πρῶτ' ὁ ἄκακος Κώστας, ἀλλὰ δὲν κατέβαινε κάτω, καὶ δὲν εἶχα νερὸν νὰ δροσίσω τὸ στόμα μου. Τὸ φλασκὶ τὸ ὁποῖον μοῦ εἶχε δώσει ὁ ἴδιος, εἶχε μεταβληθῆ εἰς πρόχειρον ἀντλήμα, ῥαγισμένον καὶ τρύπιον, διὰ νὰ βγᾶξω τὰ νερά, ὅταν μοῦ εἶχε κολλήσει ἢ ἰδέα ὅτι διήθεν ἐξήτουν ν' αὐτοκτονήσω. Ὁ οὐρανίσκος εἶχε στεγνώσει, καὶ θὰ ἐπνιγόμεν, πρὶν βυθισθῶ εἰς τὰ κύματα, ἂν ἐπροσεπάθουν νὰ καταπίω τοὺς ψωμούς τοῦ κριθίνου ἄρτου. Ἀπὸ ἀδυναμίαν καὶ κόπωσιν δὲν ἠδυνάμην νὰ σταθῶ ἐπὶ τῶν ποδῶν μου. Ὑπτιος ἐρρέμβαζα πρὸς τ' ἀνατέλλοντα ἄστρα καὶ εἶδα τὸν γλωμὸν τῆς σελήνης δίσκον, τεσσάρων ἡμερῶν δρέπανον, κυανωπὸν, νὰ χαμηλώσῃ καὶ νὰ δύσῃ ὀπισθεν τῆς κορυφῆς, πόρρω, εἰς τὰς σκιερὰς δενδράδας τοῦ Πηλίου. Εἶδα τὴν πούλιαν νὰ προκύψῃ καὶ ν' ἀνέλθῃ ἡρέμα εἰς ὕψος τ' οὐρανοῦ, κλῶσσα φωτοειδῆς, ἥτις ὠδήγει νὰ βοσκήσουν εἰς τὸν ἄχνον καὶ εἰς τὴν αἴθρην τὰ λευκὰ λαμπερὰ πουλάκια της. Εἶδα τ' ἄστρα τὰ πίπτοντα νὰ διασχίζου ἐν ἀκαρεῖ τὸ στερέωμα, μ' ἐκπαγλον ἀστραπὴν, καὶ νὰ γίνωνται ἄφαντα εἰς τὸν βαθὺν γνόφον. Τὸ τελευταῖον, ἐξ ὅσων ἔβλεπα, μοῦ ἐφάνη, δὲν εἰξεύρω διατί, μᾶλλον ἀξιοσημείωτον.

Τέλος, δὲν ἐνθυμούμαι τίποτε. Φαίνεται ὅτι εἶχα κλείσει τὰ ὄμματα κ' ἔπεσα εἰς βῆθον, εἰς λήθαρον. Ἐκοιμώμην ἄρα; Ἦτο ἴσως τὸ πρῶτον στάδιον τοῦ θανάτου. Δὲν ἔβλεπα πλέον ἄστρα, οὔτε ὄνειρα.

Ἐπὶ τινὰ στιγμήν, ὡς νὰ συνήλθον πρὸς ὄραν, δὲν εἰξεύρω διατί ἐσυλλογίσθην ἐν πρόσωπον. Μοῦ ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν ὁ Στάμος ὁ Ἀταίριαστος, εἰς φίλος μου, ἰδιόρρυθμος, συμπαθῶς διακείμενος πρὸς ἐμέ. Τὸν ἐνθυμήθην, ὡς ἔχοντα ἐκτακτὸν ἐπιδεξιότητα εἰς τὸ νὰ διευθύνῃ καὶ ἀρμενίζῃ πλοίαρχα, κ' ἔλεγα μέσα εἰς τὸ ἡμιόνειρόν μου «Ἄν ἦτον τώρα ὁ Σταμάτης ἐδῶ, θὰ ἐκάθητο καταμεσῆς στὴν βάρκα, καὶ θὰ διεύθυνε μ' ἕνα χέρι, τιμόνι, κουπί καὶ πανί.» Ὅλ' αὐτὰ συγχρόνως τὰ

κατώρθωνε, τῷ ὄντι, ὁ περιδέξιος ἐκεῖνος, χειριζόμενος μ' ἕνα κάβον σχοινίου, μακρόθεν, τὸ πηδάλιον καὶ τὴν σκότα τοῦ πανιοῦ, μὴ ἀφήνων συνάμα καὶ τὴν κόπην, καὶ μὲ τὴν ἄλλην χεῖρα ἐξακολουθῶν νὰ κρατῇ, σβεστήν ἢ ἀναμμένην, τὴν πίπαν του... Ἀλλὰ τώρα, ποῦ νὰ εὐρεθῆ ἄλλος Σταμάτης! Ὁ ἀτυχὴς καὶ τελευταῖον κακοκέφαλος φίλος μου εἶχεν αὐτοκτονήσει, καθὼς εἶχον ἀκούσει, ἢ μοῦ ἐφαίνετο νὰ εἶχον ἀκούσει, ὀλίγας ἡμέρας πρὶν. Καὶ τὸ πρᾶγμα ἦτο πιθανόν. Ἐπόμενον ἦτο ν' αὐτοκτονήσῃ. Ὡ πόσῃ θλίψιν ἠσθάνθην διὰ τὸν ἄνθρωπον!

Ἀΐφνης ἠλεκτρίσθην, καὶ ἀνετινάχθην. Ἐκάθισα πάλιν στὰ κάργα, καὶ ἄλα, ἄλα τὸ κουπί! Ποῦ ἦρα τόσῃ δύναμιν; Ἐκωπηλάτησα ἐπ' ὀλίγα λεπτά τῆς ὥρας, συντόμως... Ἰδρωσα. Ἀπεμακρύνθην πολὺ, γιὰ γιὰ, ἀπὸ τὸν κάβον τοῦ λιμένου, παραπλέον τὴν ἔρημον ἀκτὴν... Εἶχα μεγάλην κούρασιν. Τέλος, καὶ αὐτὸ ἦτο ὁ μεγαλύτερος παραλογισμὸς, τὸν ὁποῖον ἔπραξα ἀπὸ τὸ πρῶτ' τῆς ἡμέρας ταύτης, αἴφνης ἀπεφάσισα νὰ πέσω εἰς τὴν θάλασσαν νὰ κολυμβήσω. Ἰδέαν περὶ αὐ-

τοκτονίας δὲν εἶχα πλέον. Εἶπα, ἄς κάμω τέλος ἐν λουτρὸν, ἂν καὶ προέβη ἤδη τὸ φθινόπωρον, καὶ πρέπει νὰ εἶνε κρύα ἢ θάλασσα. Ἐγυμνώθην κ' ἐπῆδησα εἰς τὰ κύματα. Ἀφοῦ ἐπ' ὀλίγον ἐκολύμβησα, ἠσθάνθην τόσῃ νάρκην ὥστε δὲν εἶχα πλέον δύναμιν νὰ ἀνέλθω εἰς τὴν βάρκαν, νὰ ἐνδυθῶ, καὶ νὰ σωφρονήσω. Εἶπα «Ἄς κάμω τ' ἀνάσκελα!» κ' ἔκαμα ὅπως ὅταν εἶμεθα παιδιὰ, ὁπότε, δραπετεύοντες ἀπὸ τὸ σχολεῖον, ἐκολυμβούσαμεν διαρκῶς ὀκτὼ ἢ δέκα φορὲς τὴν ἡμέραν... Καθὼς ἤμην πλαγιασμένος, ἐλαφρὸς εἰς τὸ κύμα, τί ἔπαθα; ἀπεκοιμήθην τάχα; Ἐξαπλωμένος εἰς τὰ μαλακά, εἰς τὰ πούπουλα, ἠσθάνομην ἀπόλαυσιν καὶ τρυφὴν Συβαρίτου. Ρόδον διπλωμένον δὲν ὑπῆρχεν ὑπὸ τὴν ράχιν μου, κ' αἱ εὐωδία ὄλαι τῶν ρόδων τῆς ἀερογυμναστικῆς, τῶν κήπων, τῆς ἀμφιλύκης καὶ τῆς αὐγῆς, ἤρχοντο εἰς τὰς αἰσθήσεις μου καὶ μ' ἐμέθυσκον. Ὅλη ἢ αἰσθησις, ἢ συνείδησις κ' ἢ ὑπαρξίς μου εἶχον μεταβληθῆ εἰς μίαν ἀπόλαυσιν ἀπέριου εὐωδίας.

Ἀκολουθεῖ

A. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Ο Π Τ Α Σ Ι Α

*Τὴν ἀσημένια σιγαλιὰ τῆς νύκτας τὴν χρυσόνει
βάρκα στὸ Νεῖλο πλέοντας μὲ κούνημα ἐλαφρό.
Χρυσὸ πανὶ ἀνεμίζεται, χρυσὸ ὄδηγεῖ τιμόνι,
χρυσᾶ κουπιὰ χαϊδεύονται ὁ ὀλόχρυσον ἀφρό.*

*Ποῖος εἶν' ὁ νεὸς ποῦ κάθεται στὴ μαγεμένη πλώρη
περὶ λαμπερὸς καὶ περὶ ὄμορφος κ' ἀπὸ τὴν ὄμορφη;
Καὶ ποιά εἶν' ἡ κόρη ἢ γελαστή, καὶ ποιά ἢ θλιμμένη κόρη,
ποῦ τοῦ κρατοῦν ἀταίριαστη κ' ἀνόμοια συντροφιά;*

*« Ἐγὼ εἶμ' ὁ Ρῆγας ὁ τρανὸς ποῦ δυὸ γυναῖκες πῆρα
κ' ἔχω διπλὰ τὰ στέφανα κ' ἔχω διπλὴ χαρὰ
Πότε ἀγκαλιάζω καὶ φιλῶ τὴ μὰ ποῦ κλαίει σὰν χήρα,
πότε τὴν ἄλλη ποῦ γελᾷ σὰν νεόνυφη κυρά.*

Ἡ μιὰ μου δίνει τὸ φιλή κ' ἢ μέθη του μου πνίγει
τὸ λογικὸ στής ἡδονῆς τοὺς μαύρους ὠκεανούς·
Ἡ ἄλλη μου δίνει τὸ φιλή καὶ νὰ, ἢ ψυχὴ ξανοίγει
κάποια χαρὰ ἀνιστόρητη ποῦ δὲν τὴ βλέπει ὁ νοῦς.

Κι' ἀπλώνοντας ἢ κάθε μιὰ τὸ ἀφρόπλαστό της χέρι,
ἐκεῖνη δείχνει πρὸς τὴ γῆ κι' αὐτὴ στὸν οὐρανό·
Ἡ μιὰ μου λέει: **ἀπόλαυσε**, κ' ἢ ἄλλη μου λέει: **καρτέρει**,
κι' ἄς τρεμοσβύνει ἢ ἐλπίδα σου σὰν ἄστρο πρωϊνό.

Τὸ ἀστέρι ἐκεῖνο σβύνοντας τὸν ἥλιο περιμένει
κάποιας ἡμέρας ποῦ ἀρχινᾷ καὶ δὲν περνᾷ ποτέ!...
Ἐγὼ εἶμ' ὁ Πλοῦτος! σκύψετε μπροστά μου, ὦ νικημένοι!
Ἐγὼ εἶμ' ὁ Πλοῦτος! σκύψετε μπροστά μου, ὦ νικηταί! »

Τ Ρ Α Γ Ο Υ Δ Α Κ Ι

Ἔοση ὠμορφιά ἐμοιράστηκε καὶ ζῆ
στὶς ὠμορφες τοῦ κόσμου λίγη-λίγη,
Σὰν ἀπὸ κάποιο θαῦμα ὅλη μαζῆ
στὴν ὄψι σου καὶ στὸ κορμί σου σμίγει

Γι' αὐτὸ κι' ὅταν τὰ χεῖλή μου κολλῶ
στὰ χεῖλή σου τὰ ζηλεμμένα, φῶς μου,
Μὲ τὸ φιλή σου ἀχόρταγα φιλῶ
ὅλες μαζῆ τίς ὠμορφες τοῦ κόσμου.

Ἡ ἀγάπη ποῦ ἐμοιράστηκε καὶ ζῆ
μέσ' στὶς καρδιές τοῦ κόσμου λίγη-λίγη,
Σὰν ἀπὸ κάποιο θαῦμα ὅλη μαζῆ
μέσ' στὴν πολύπαθη καρδιά μου σμίγει.

Γι' αὐτὸ (καὶ μὴν πιστέψης ἂν σοῦ 'ποῦν
πῶς δὲν σοῦ λέγω τὴν ἀλήθεια, φῶς μου.)
Μὲ τὴ δική μου ἀγάπη σ' ἀγαποῦν
ὅλες μαζῆ οἱ καρδιές ὅλου τοῦ κόσμου.

Νοέμβριος 1907.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

ΟΙ ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Μεταξὺ τῶν πρεσβυτέρων ἐπικρατεῖ συνή-
θως ὁ μισονεῖσμός. Οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι,
ἅμα ὑπερβοῦν κάποιον ὄριον ἡλικίας, σκληρύ-
νονται καὶ ἀποκρυσταλλοῦνται. Ἐστραμμένοι
ἐπιμόνως πρὸς τὸ παρελθόν, ζῶντες μὲ ἀναμνή-
σεις, ἀρνοῦνται, θὰ ἔλεγε κανεὶς, πᾶν ὅ,τι ὀ-
μοιάζει μὲ νεότητα καὶ μ' ἐλπίδα. Διὰ τοῦτο
τοὺς εὐρίσκουν πάντοτε πολεμίους αἰ νέαι ἰδέαι
καὶ οἱ νέοι, ἄνθρωποι. Αὐτοὶ οἱ μισονεῖσται, οἱ
ἀποκρυσταλλωμένοι, ἀποτελοῦν τὸ σπουδαιό-
τερον πρόσκομμα τῆς προόδου των, καὶ πρὸς
αὐτοὺς συνήθως συνάπτεται ὁ κρατερὸς ἀγών.
Μοιραίως εἰς τὸν ἀγῶνα νικοῦν οἱ νέοι, ἀλλὰ
διὰ τοῦτο οἱ πρεσβύτεροι δὲν τοὺς μισοῦν ὀλι-
γώτερον. Καὶ νικῶντας, καὶ ἀναγνωζομένους, καὶ
προοδεύοντας, ἐκεῖνοι ἐξακολουθοῦν νὰ τοὺς
ἀρνοῦνται καὶ νὰ τοὺς περιφρονοῦν, ἐλεινολο-
γοῦντες τοὺς μωροὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν μω-
ρὰν ἐποχὴν... Καὶ πολλάκις ἢ περιφρόνησις
των εἶνε βαθύτατα εἰλικρινής. Διότι σπανίως
μισοῦν καὶ καταδιώκουν ἀπὸ γεροντικὸν πείσμα
τὸ νέον· συνήθως δὲν τὸ ἐννοοῦν καὶ πιστεύουν,
καλῆ τῆ πίστει, ὅτι εἶνε πλάνη καὶ παραφροσύνη.

Ὁ μισονεῖσμός μεταξὺ τῶν λογίων ἐπικρατεῖ
ἴσως σφοδρότερος. Οἱ πρεσβύτεροι κατ' οὐδένα
τρόπον ἀνέχονται καὶ ἀναγνωρίζουν τοὺς νεω-
τέρους, καὶ μάλιστα τοὺς νεωτάτους. Τοὺς νο-
μίζουσι ἀμαθεῖς, μωροὺς ἢ παράφρονες. Δὲν
τοὺς προσέχουν, δὲν τοὺς παρακολουθοῦν καὶ
οὐδέποτε ὀμιλοῦν περὶ αὐτῶν σοβαρῶς. Φρονοῦν,
ὅτι εἰς τὴν ἐποχὴν των ἢ ποιήσις καὶ ἢ τέχνη
εἶπαν τὴν τελευταίαν λέξιν. Τὰ ἄλλα δι' αὐτοὺς
εἶνε ἀντίπαλοι φρενοκομείου.

Δὲν εἰξεύρω ἂν ἀνήκω εἰς τοὺς πρεσβυτέρους.
Ἄν ἢ ἡλικία μου δίδῃ κάποια δικαιώματα εἰς
τὸν σεβασμὸν αὐτὸν κύκλον, ἀλλὰ καὶ οἱ νέοι
εὐτυχῶς μᾶλλον δι' ἐμὲ ἢ δι' αὐτοὺς, δὲν ἔπαυ-
σαν νὰ ἔχουν δικαιώματα εἰς τὴν προσοχὴν μου
καὶ εἰς τὴν ἐκτίμησιν. Τοῦτο ἴσως σημαίνει ὅτι
ἢ μοιραία «ἀποκρυστάλλωσις» μου δὲν συνε-
πληρώθη ἀκόμη... Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἀγαπῶ
πολὺ νὰ παρακολουθῶ τοὺς νέους, ὀμολογῶ δὲ
ὅτι τὰ ἔργα των — ἐννοῶ τὰ ἔργα τῶν ἐκλεκτο-
τέρων ἀπὸ αὐτοὺς, — μου δίδουν γενικῶς πολὺ

μεγαλητέραν ἀπόλαυσιν ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν ὀμη-
λικῶν. Ἄλλὰ καὶ διὰ τὰ ἰδικά μου, πολὺ περισ-
σότερον μ' ἐνδιαφέρει ἢ γνώμη τῶν νέων παρὰ
ἢ γνώμη τῶν παλαιῶν. Καὶ γράφων, πρὸς
ἐκεῖνους μᾶλλον ἀποβλέπω ἢ πρὸς τοῦτους.
«Οἱ μόνοι ἄνθρωποι τῶν ὀποίων ἀκούω τὴν
γνώμην μὲ σεβασμὸν — λέγει ὁ διάσημος Ὅσκαρ
Οὐάιλντ, — εἶνε οἱ πολὺ νεώτεροί μου κατὰ τὴν
ἡλικίαν. Οἱ νέοι προηγοῦνται εἰς τὴν ζωὴν καὶ
αὐτοὶ εἶνε τὸ τελευταῖον θαῦμα τῆς δημιουργί-
ας». Ἴδου μία σκέψις, τὴν ἀλήθειαν τῆς
ὀποίας ἀναγνωρίζω ἀπολύτως. Οἱ νέοι προη-
γοῦνται, οἱ νέοι εἶνε ἢ πρόοδος. Εἶμαι εὐτυχῆς
ὅταν εἰμπορῶ νὰ λέγω ὅτι συμβαδίζω μὲ αὐτοὺς,
διότι τότε φαντάζομαι ὅτι εἶμαι εἰς τὴν πρωτο-
πορείαν. Καὶ κατὰ βάθος κολακεύομαι πολὺ
περισσότερον ὀσάκις ἐν ἔργον μου ἀρέσῃ εἰς
τὸν μικρὸν Λέανδρον Παλαμᾶν, παρὰ ὀσάκις
ἐνθουσιάζῃ τὸν μεγάλον Κωστὴν Παλαμᾶν.

*
*

Σήμερον θὰ ὀμιλήσω περὶ τῶν νέων ποιη-
τῶν. Μεθ' ὅσα εἶπα, εἶνε εὐκόλον νὰ συμπεράνῃ
κανεὶς ὅτι ἢ κρίσις μου δι' αὐτοὺς θὰ εἶνε εὐ-
νοϊκή. Ἄλλὰ καὶ πῶς νὰ μὴν εἶνε! Πρέπει, μὰ
τὴν ἀλήθειαν, νὰ πεκρυσταλλώθῃ κανεὶς εἰς τὴν
ἐντέλειαν, διὰ νὰ μὴν ἐνθουσιάζεται μὲ τοὺς
στίχους τῶν νέων μας ποιητῶν καὶ νὰ μὴν ἀνα-
γνωρίζῃ ὅτι ὀμιλὸς των εἶνε πολὺ ἐκλεκτότερος
καὶ προηγμένος ἀπὸ τὸν ποιητικὸν ὀμιλον τῆς
ἰδικῆς μας γενεᾶς ἢ τῆς ἀμέσως προηγουμένης!
Ἔχω ὑπ' ὄψει μου τὰ ἑπτὰ μηνιαῖα τεύχη τοῦ
περιοδικοῦ «Ἡγησώ» τὸ ὀποῖον δημοσιεύει
ἀποκλειστικῶς νέα ποιήματα, ἰδρυμένον πρὸς
τοῦτο ἀπὸ τὸ ἄνθος τῶν νεωτάτων ποιητῶν.
Εἶνε οἱ κ. κ. Βάρναλης, Καλαμᾶς, Καρβούνης,
Κουμαριανὸς, Λαπαθιώτης, Λέανδρος Παλαμᾶς,
Γεώργιος καὶ Φῶτος Πολίτης, Ρῶμος Φιλύρας
κλπ. Οἱ ποιηταὶ αὐτοὶ εἶνε ὅλοι παιδιὰ δεκαο-
κτῶ εἰς εἴκοσι χρόνων· μερικοὶ μάλιστα εἶνε
ἀκόμη νεώτεροι. Καὶ φυσικὰ, ἄγνωστοι εἰς τὸν
πολὺν κόσμον ὡς ποιηταί, καὶ ἀρχάριοι εἰς τὴν
μεγάλην τέχνην τῆς πηΐσεως. Ἄλλ' ἀναγνωσάτε
τὰ ποιήματά των εἰς τὴν «Ἡγησώ» καὶ ἂν

ἤμπορεῖτε μὴν ἀνομολογήσετε ὅτι πρόκειται περὶ ἀληθινῶν ἀετιδῶν! Τί ὥραϊα ποῦ ἐμπνέονται καὶ συνθέτουν οἱ περισσότεροι! Καὶ πόσα ἀπὸ αὐτὰ τὰ νεανικὰ ποιήματα δὲν εἶνε γνήσια ἀριστουργηματάκια! Ἄλλὰ καὶ ὅσα δὲν εἶνε ἄρτια, καὶ ὅσα δὲν ἐπιτυγχάνουν τὴν κλασσικὴν ἰσορροπίαν μεταξύ ἐμπνεύσεως καὶ ἐκτελέσεως, κ' ἐκεῖνα ἀκόμη εἰς τὰ ὁποῖα εἶνε πρόδηλος ἡ ἀπειρία τῆς νεότητος, πόσον διαφέρουν κατὰ τὸ εἶδος, κατὰ τὴν τάσιν, κατὰ τὸ ἰδανικόν, ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα ποιήματα τῶν προγενεστέρων! Ὁ θέλων νὰ κρῖνῃ μὲ ἀλήθειαν καὶ δικαιοσύνην, δὲν πρέπει νὰ λάβῃ χωριστὰ ἕνα-ἕνα ποιητὴν, ἀλλὰ τὸ σύνολον, τὴν ὁμάδα ὁλόκληρον. Καὶ νὰ τὴν συγκρίνῃ πρὸς τὴν ὁμάδα τῶν παλαιότερων. ὅταν ἦσαν καὶ αὐτοὶ νέοι.... Ποία καταπληκτικὴ διαφορά! Πόσον ἡ νέα γενεὰ φαίνεται πνευματικῶς εὐρωστοτέρα, τελειότερα! Καὶ πόσον μεταλήθηται πρέπει νὰ εἶνε οἱ ἐλπίδες τὰς ὁποίας ἐμπνέουν οἱ σημερινοὶ νεοσσοί!...

Ἄν κατὰ τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἦσαν εἰκοσαετῆς, καὶ εἰκοσιπενταετῆς ἀκόμη, οἱ γνωστότεροι ἀπὸ τοὺς συγχρόνους ποιητὰς μας, ὁ Παλαμᾶς, ὁ Δροσίνης, ὁ Πολέμης, ὁ Κόκκος, ὁ Σουρῆς, ὁ Καμπᾶς, καὶ ὅσοι ἄλλοι ἀπετέλουν τὴν «ποιητικὴν νεολαίαν» τοῦ 1880, ἂν ἀπεφάσιζαν καὶ αὐτοὶ νὰ ἐκδώσουν τότε μίαν «Ἠγησὼ», τὸ περιοδικὸν τῶν θὰ ἐγέμιζε μὲ στίχους ὡς αὐτοὶ:

Γυαλιὰ ἐσὺ, γυαλιὰ κ' ἐγὼ
Ἄς σμίξουμε τὰ χεῖλια,
Ὅσοι δὲν ἔχουνε γυαλιὰ,
Νὰ σκάσουν ἀφ' τῆς ξήλειαι.

Ἡ:

Ἄχ σιγαλοπερπάτητη
Καὶ χαμηλοβλεποῦσα,
Ἄν εἶχες λίγα πείσματα
Διπλὰ θὰ σ' ἀγαποῦσα!

Ἡ:

Μπροστά-μπροστά τοὺς στίχους μου -- λουλοῦδι δίχως
[μυθρὸ
Στοὺς βάζω καθὼς βάζουνε σὲ μπουκετάκι γύρω
Λίγο κισσὸ—λίγο κισσὸ....
Δὲν ξέρει ἡ ἀγάτη μου στὸ στόμα ν' ἀνεβαίῃ
Ξέρει μονάχα ὅπου δεθῆ, παντοτεινὰ νὰ μένῃ
Σὰν τὸν κισσὸ—σὰν τὸν κισσὸ.

Ἡ ἐπὶ τέλους:

...Τὴν ἄπλαστη θέλει αὐτὴ μουσικὴ
Νὰ πλάσῃ σὲ στίχων στροφῆς φτερωμένες
Καθὼς ὁ τεχνίτης σὲ πέτρα λευκὴ
Ἀγάλματος δίχνει θεωρίες χιονισμένες.

Ἡ «Ἠγησὼ» ὅμως ἡ σημερινὴ περιέχει ποιήματα εἰκοσαετῶν ποιητῶν ὡς αὐτό:

Σὰν εἶμαστε τρελλοῦτσικα παιδιὰ
Μᾶς ἔπαιρνε στὰ γόνατά της ἡ γιαγὰ,
Καὶ μᾶς νανούριζε μὲ τὰ χρυσὰ τὰ παραμῦθια.
Ἔτσι μεθῶντας τὴ μικρούλα μας καρδιά
Γλυκοκοιμήθη μὲς τὸν τάφο ἐκεῖνῃ πιά,
Καὶ μεῖς ξυπνήσαμε στὸ πόνου τὴν ἀλήθεια!

Ἡ:

Ἦ τὸ ἔρμιο καὶ τ' ἀπόξενο λιμάνι
Καρὰβι δὲν ἀκούσθη, δὲν ἐφάνη
Νᾶρθη ποτὲ στὰ ἀπόμερα νερά του
Τὸ πῆρε ὁ μαῦρος ὕπνος τοῦ θανάτου....

Ἡ:

Ἄπέραντη καὶ τραγικὴ ἀπονύκτερη γαλήνη...
Γητιές σκορπᾶ καὶ σὲ κοιμᾶ ἡ κατάλευκη Σελήνη.
Καὶ σβύνει μὲ τὸ φέγγος της τριγυρινὰ ταστέρια
Καὶ ἀπὸ τὸν γάμπο ὡς τὰ βουνὰ ψηλὰ ἀπλωμένη
Ἡ θεία ἡ φρίκη τῆς Σιγῆς! Μόνος; δὲν εἶμαι μόνος
Καὶ συντροφιά στὸν πόνου μου στέκει ὁ δικός σου πόνος.

Ἄλλ' ἡ διαφορά εἶνε καταφανὴς καὶ καταπληκτικὴ! Πόσον πλέον λεπτυσμένον τὸ αἶσθημα καὶ προχωρημένη ἡ τεχνοτροπία, καὶ σοφώτερος ὁ ρυθμὸς καὶ ὑψηλότερα ἡ τάσις τῶν νέων ποιητῶν!... Βεβαίως καὶ ἡ παλαιὰ ἰδανικὴ «Ἠγησὼ» τῶν Παλαμάδων καὶ Δροσίνιδων θ' ἀπετέλει μεγάλην πρόσοδον διὰ τὴν ἐποχὴν τῆς. Οἱ στίχοί της — ὡς αὐτοὶ ποῦ ἀπεμνημονεύσαμεν ἀνωτέρω — θὰ ἦσαν κάτι νέον ἀπέναντι τῶν στίχων ἄλλης «Ἠγησοῦς» πρεσβυτέρας, τὴν ὁποίαν θὰ συνέτασσαν νεαροὶ οἱ Σοῦτσοι, οἱ Καρασοῦτσοι καὶ οἱ Παράσχοι. Ἄλλ' ὅσον, εἰς τὴν ἐξέλιξιν, ὑπερέχουν αὐτῶν ὁ Παλαμᾶς, ὁ Δροσίνης, ὁ Πολέμης κτλ. ἄλλο τόσο, καὶ ἀκόμη περισσότερον, ὑπερέχουν καὶ αὐτῶν οἱ σημερινοὶ ἐκδοταί τῆς «Ἠγησοῦς». Διὰ τοῦτο μάλιστα εἴμπορεῖ κανεὶς νὰ ἐλπίζῃ, ὅτι ἀπὸ τὸν ὁμίλον τῶν θάνατεϊλῃ μίαν ἡμέραν ἕνας μεγάλος ποιητῆς, ὁ ὁποῖος θὰ εἶνε μεγα-

λήτερος καὶ ἀπὸ τὸν Παλαμᾶ. Διὰ τοὺς περισσοτέρους αὐτὸς εἶνε σήμερον ὁ διδάσκαλος. Ἄλλ' εἶνε νόμος τῆς Προόδου οἱ μαθηταὶ νὰ ὑπερβαίνουν τοὺς διδασκάλους τῶν, ὅταν μεγαλύτερα ἐποχὴ διαδέχεται μικροτέραν.

Ἐν γένει οἱ νεώτατοι ποιηταί, μεταξύ τῶν ὁποίων διαπρέπει ὁ νέος Ἑρμονας (Πέτρος Βλαστός) ἐκδώσας μέχρι σήμερον δύο θαυμασίας ἀληθῶς συλλογὰς («Τῆς Ζωῆς» καὶ «Ἀργῶ») μαρτυροῦν ὅτι ἡ πνευματικότης τῆς φυλῆς προοδεύει γιγαντίως καὶ ὅτι, μεθ' ὅλας τὰς μεμημιουργίας τῶν ἀπαισιόδοξων, δὲν ἀπέχει ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἡ νέα Ἑλλάς, ἰσχυρὰ καὶ ἀκμαία, θὰ συγκαταριθμηθῇ μεταξύ τῶν

ἀληθῶς πολιτισμένων ἐθνῶν, ὅπου κυκλοφορεῖ καὶ ἐκδηλοῦται δι' ἀδελφῶν φιλολογικῶν μορφῶν ἡ παγκόσμιος Σκέψις.

Οἱ πρεσβύτεροι, οἱ μισονεῖσταί, περὶ τῶν ὁποίων ἔλεγα εἰς τὴν ἀρχὴν, θάγανακτῆσουν ἢ θὰ μειδιάσουν εἰρωνικῶς πρὸς τὴν ἐλπίδα ταύτην. Κατ' αὐτοὺς ὅλοι οἱ νέοι μαζί δὲν ἀξίζουν ὅσον ἕνας ἀπὸ τοὺς παλαιούς. Ἄλλ' ἐδείξαμεν εἰς ποίαν εἰδικὴν κατάστασιν τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ ὀφείλεται ἡ οἰκτρὰ αὐτὴ πλάνη. Οὔτε οἱ νέοι ἔχουν νὰ φοβηθοῦν μεγάλα πράγματα ἀπὸ αὐτὴν. Τὸ μέλλον εἶνε ὅλον ἰδικόν των!

Ἄθηναι.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ἡ ΣΚΥΛΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΚΥΛΑΚΙ

Ἐνας φίλος μου, ὁ κ. Γεράσιμος Μανιάκης, εἶχε τὴν ἀνοησίαν νὰ μοῦ ἐμπιστεύεται ὅλα τὰ μυστικά του. Τόσῃν πεποίθησιν εἶχε εἰς τὴν ἐχεμύθειάν μου, ὥστε εἰς κάθε μυστικόν, ποῦ μοῦ ἀνεκοίνωνε, μοῦ ἔλεγε συγγά: «Ἐσὺ ἔκανες, ἀδελφε, καλύτερα γὰρ πνευματικὸς παρὰ γὰρ δάσκαλος». Αὐτὴν τὴν φορὰν ὅμως θὰ τοῦ τὴν κάμω κ' ἐγὼ καὶ θὰ σᾶς ἐκμυστηρευθῶ ἕνα σπουδαῖο μυστικόν του, μόνον καὶ μόνον γὰρ νὰ γίνῃ εἰς μερικοὺς μάθημα καὶ γὰρ νὰ πεισθῇ καὶ ὁ φίλος μου ὅτι δάσκαλος ἐγεννήθηκα καὶ δάσκαλος θὰ πεθάνω.

Ὁ κ. Μανιάκης λοιπὸν, πλουσιόπαιδο τῆς Ἀλεξανδρινῆς μας παροικίας, εἶχε τὴν τύχην — πολὺ σπάνιο πρᾶγμα εἰς τὴν Αἴγυπτον — νὰ τὸν ἀγαπήσῃ — ἀκόμη σπανιώτερο — μὰ στεφανωμένη καὶ ἀριστοκρατίσσα Κυρία — αὐτὸ δὰ εἶνε τὸ σπανιώτατον ὄλων εἰς τὴν Ἀλεξανδρινῆν. «Μὲ ἀγαπᾶ, μὲ λατρεῖ ἡ Δέσποινά μου, μοῦ ἔλεγε συγγά—πικρὰ ἐνθουσιασμένος. Εἶνε ξετρελλαμένη μαζί μου καὶ μὲ τὸ σκυλάκι μου». Καὶ μὲ τὸ σκυλάκι του, ναί! Πράγματι ὁ φίλος μου εἶχε ἕνα θαυμάσιο σκυλάκι, τὸν Φῶξ, πέντ' ἔξι μηνῶν, μικροσκοπικὸ πάντα, ἕνα πραγματάκι μᾶς ὡς τὸ πολὺ-πολὺ, χαρι-

τωμένο κ' εὐφρόνιστο. Ἐγὼ μάλιστα ὑποθέτω ὅτι ἡ «Δέσποινά του» θάγάπησε τὸν Φῶξ πρῶτα κ' ἔπειτα θὰ ἐσυμπάθησε καὶ τὸν κύριόν του, ἀλλ' αὐτὸ δὲν τὸ ἐξηκρίβωσα καλὰ διὰ νὰ τὸ βεβαιώσω ἀσφαλῶς.

Ἐννοεῖται τώρα ὅτι, προτοῦ κᾶν ὁ κ. Μανιάκης νὰ μοῦ ἐκμυστηρευθῇ τοὺς ἐρωτὰς του, ὁ κόσμος τὸ εἶχε ζήτημα τῆς ἡμέρας. Αὐτὸ δὰ μᾶς ἔλειπε τώρα νὰ ἔχῃς μίαν ἐρωμένην εἰς τὴν Ἀλεξανδρινῆν καὶ νὰ κατορθώῃς νὰ μὴ τὸ γνωρίζῃ κανένας! Αὐτὸ δὲν θὰ ἐτιμοῦσε καθόλου τὴν εὐφρίαν μας, ἀφ' οὗ ὁ καθένας μας εἰς τὸν εὐλογημένον τοῦτον τόπον καὶ διὰ τὴν ἐντιμοτέραν Κυρίαν ἀκόμη ἀνακαλύπτει μὲ τὴν ὀξυδερκεῖάν του ἐραστὰς εἰς κάθε γνώριμον τοῦ σπιτιοῦ της, εἰς κάθε ὑπηρέτην της, ἀκόμη καὶ εἰς τὸ κατάμαρσο πρόσωπο τοῦ μπούμπη της!

Ὁ φίλος μου λοιπὸν μ' ἐβεβαίωσε, ὅπως καὶ σᾶς εἶπα, ὅτι ἡ Δέσποινά του ἦτο ξετρελλαμένη μαζί του. Αὐτὸ δὲν τὸ γνωρίζω ἀκριβῶς, εἶμαι ὅμως βέβαιος ὅτι ὁ κ. Μανιάκης εἶχε δαιμονισθῇ μὲ τὴν ὠραιότητά της. Ἐν ᾧ πρῶτα τὸν ἔβλεπα τακτικὰ, τώρα μὲ τοὺς ἐρωτὰς του σπάνια τὸν συναντοῦσα καὶ πάντα ἦτο βιαστικός, ὄνειροπόλος, ἀφηρημένος. Τὸν ἐξήλενα καὶ ὄνειρο-

πολούσα κ' ἐγὼ τὴν εὐτυχίαν του. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπέρασαν δύο-τρεῖς μῆνες. Ἄλλὰ τὸ περασμένο καλοκαίρι ἕνα βράδυ εἶδα μὲ κάποιαν ἀπορίαν τὸν φίλον μου νὰ μοῦ κάμῃ ἐπίσκεψιν σπίτι μου. Ἦτο κάτωχρος, καταταραγμένος κ' ἔσφιγγε μὲ τὸ δεξιὸ τὸ σκυλάκι του ἄγρια-ἄγρια εἰς τὸ στήθος. Ἡ πρώτη μου λέξις ἦτο : « Θὰ τὸν πνίξῃς τὸν καυμένο τὸν Φῶξ ! »

— Ἄφησέ με νὰ τὸν πνίξω, τὸ παληόσκυλο! ἐφώναξε βραχνά, καὶ τὸ ἔσφιγγε δυνατώτερα, ὥστε τὸ δυστυχισμένο ἀρχίνησε νὰ σθμαίνει καὶ νὰ κινή νευρικὰ τὰ ποδαράκια του καὶ τὴν οὐρίτσα του, ἐνῶ ἐτέντωνε ὅσον ἡμποροῦσε ταυτιά του, ὡς ἀπὸ ἀγωνίαν ὑπερφυσικὴν διὰ νὰ παλλαγῇ ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ κυρίου καὶ δημιόνου του.

— Μὰ τί σοῦ ἔκαμε αὐτὸ τὰ δῶο πλάσμα ἐπὶ τέλους ! τοῦ εἶπα. Ἄφησέ το καὶ κάθισε ! Ὁ φίλος μου τότε ἐκάθισε, ἀλλὰ δὲν ἄφησε τὸν Φῶξ του. Ἐπειτα μοῦ εἶπε :

— Αὐτὸ τὰ ναθεματισμένο μὲ κατάστρεψε !

— Ἐπαιξε λοιπὸν κὶ αὐτὸ ἔς τὸ Χρηματιστήριον ἐφέτος ;

— Ἄφησε τὰ στείρα, μοῦ εἶπε σοβαρά. Εἶναι ἡ αἰτία τῆς καταστροφῆς μου, σοῦ λέω !

— Εἶσαι τρελλός ! Δὲν καταλαβαίνω τίποτε !

— Βέβαια τί νὰ καταλάβῃ δάσκαλος σὰν κ' ἐσὺ ! Μήπως ἔχουν καρδιά οἱ δασκάλου ;

— Ἴσως πνεῦμα δὲν ἔχουν, ἀλλὰ καρδιά μὲ τὸ καντάρι ! Λέγε λοιπὸν τί ἔπαθες ;

— Ἡ Δέσποινά μου. . . .

Καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ, καὶ τοῦτο ἦτο εὐτύχημα διὰ τὸν Φῶξ, διότι κατώρθωσε νὰ τοῦ ξεφύγῃ καὶ νὰ κρυφθῇ κάτω ἀπὸ τὸ γραφεῖό μου.

— Ἡ Δέσποινά σου λοιπὸν — μήπως εἶναι ἄρρωστη ;

— Θεὸς φυλάξοι !

— Μήπως τρελλάθηκε ;

— Μὴ λὲς τέτοια λόγια καὶ μὲ κάμῃς καὶ δαιμονιστῶ !

— Λοιπὸν τί ἔπαθε ;

— Θέλει νὰ σκοτώσω τὸ σκυλάκι μου !

— Ἄρα τρελλάθηκε !

— Ὅχι, ἔχει δίκιο !

— Ἄρα δαιμονιστήκες !

— Ἄρα κὶ ἄρα, μὲ σκότισες μοῦ φαίνεται μὲ τὲς βλακειῆς σου ! κ' ἐσηκώθηκε ἀπειλητικὸς ὁ φίλος μου.

— Ἐλα κάθισε, τοῦ εἶπα διὰ νὰ τὸν καθησυχάσω. Θὰ ξαναγίνω δάσκαλος καὶ θὰ σ' ἀκούσω σοβαρώτατα. Ἄν θέλῃς, φορῶ καὶ τὴν ρεδιγκότα μου. . . .

— Ἄφησε τὰ νόητα δασκαλικά ἀστεῖα καὶ πές μου τί νὰ κάμω γιὰ νὰ μὴ σκοτώσω τὸ σκυλάκι μου, ποῦ τὸ λατρεύω !

— Μὰ τί νὰ σοῦ πῶ, ἀφ' οὗ δὲν μοῦ περὶ τίποτε ἀκόμη !

— Ἄκουσε λοιπὸν, φίλε μου, ἀδελφέ μου, καὶ σῶσέ με ! Σήμερα τὰ πόγγενμα πῆγα μὲ τὴ Δέσποινά μου καὶ τὸν ἄντρα τῆς ἔς τὸ Ράμιλι. Ὁλη ἡ ἀριστοκρατία μας ἦτον ἐκεῖ. Ἡ Δέσποινά μου ἔλαμπε μέσα σὲ τόσες καὶ τόσες Ἀλεξανδρινὲς καλλονὲς σὰν αὐγερινός. Ὅλοι τὴν ἐθαύμαζαν κὶ ὅλες τὴν ἐζήλευαν. Φοροῦσε κάτασπρο φόρεμα κ' ἦταν σὰν ἀγνή μαργαρίτα μέσα σὲ κάμπο ἀπὸ ἀγριολούλουδα. Ἐγὼ σιμά τῆς ἤμουν ὑπερήφανος, εὐτυχισμένος. Ὁ ἄντρας τῆς, ποῦ μὲ θεωρεῖ ὡς τὸν ἐμπιστότερο φίλο του, μὰς ἄφησε μόνους γιὰ νὰ κνηγήσῃ, ὅπως μοῦχε ἐμπιστευθῆ, κάποιαν νεοφερμένην Ἀθηναίαν. Ἐγὼ τότε ἄρχισα τρυφερὲς ὀμιλίες μὲ τὴ Δέσποινά μου κὶ ὅλος ὁ καλὸς κόσμος μ' ἐμακάριζε. Ἡ φίλη μου, εὐθυμὴ κὶ ὅλο εὐφρολογίης, μ' ἐμάγευε. Κρατοῦσε τὸ σκυλάκι μου ἔς τὰ γόνατά της καὶ τὸ χάιδευε καὶ τὸ ταῖζε ζάχαρι βρεμένη ἔς τὸ νερό ! Πόσοι ζήλευαν τὴ θέσιν τοῦ σκυλακιοῦ μου ! Ὅλοι κὶ ὅλες θαύμαζαν τὴ χάρι του, τὴν μικροσκοπικὴν ἑμορφίαν του — τοῦ τέρατος. . . .

— Πάλαι τοῦ τέρατος ! μὰ γιατί ἐπὶ τέλους ;

— Νὰ γιατί. Ἐκεῖ ποῦ ἡ Δέσποινά μου μοῦ ἔξομολογόντανε γιὰ χιλιοστὴ φορὰ πόσο μὲ λατρεῖ κ' ἐκεῖ ποῦ χάιδευε τὸν Φῶξ, ἔξαφνα ξεπετάχθηκε ἀπὸ τὸ κάθισμά της κὶ ἄφησε μιὰ δυνατὴ φωνή : « Ἄ ! πρόστυχο σκυλί ! » Ὁ Φῶξ ἴσως ἀπὸ τὴ ζάχαρι, ποῦ ἔφαγε, ἴσως κὶ ἀπὸ τὴ συγκίνησι γιὰ τὸσο ἑμορφὴ κυρία τὸ κρατοῦσε ἔς τὰ γόνατά της, τῆς εἶχε καταλερώσει τὸ κάτασπρο φόρεμα καὶ τὸ δεξιὸ χέρι. Μπορεῖς νὰ καταλάβῃς τί συνέβηκε κατόπιν. Ὁλος ὁ κόσμος ἔτρεχε γύρω μας κὶ ὅταν ἐμάθαινε τί εἶχε συμβῆ, δὲν ἠμποροῦσε νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια, ἐν ᾧ ἐγὼ ἔσκαζα, κὶ ὅλο εὐφρολογίης ἔλεγε εἰς βῆρος τῆς Δέσποινάς μου, ἐν ᾧ ἐγὼ τοῦ κακοῦ προσπαθοῦσα νὰ τὴν καθησυχάσω

κ' ἐκαθάριζα μὲ τὸ μαντήλι μου τὸ χεράκι της κὶ ὅλο τῆς ἔλεγα πῶς δὲν εἶνε τίποτε. Ἄλλὰ ποῦ αὐτὴ ! Καταντροπιασμένη, μισολιπόθυμη, ἔφυγε ἀπὸ τὸ Ράμιλι ὅπως-ὅπως μαζί μου. Ὁ ἄντρας τῆς εἶχε γίνῃ ἄφαντος καὶ τὴν συνώδενσα σπίτι μόνος μὲ τ' ἀμάξι. Τὸ τί ἱστορίες μοῦ ἔκαμε ἔς τὸ δρόμο δὲν περιγράφεται. Πρῶτα ἀρχίνησε νὰ κλαίῃ δυνατὰ, ἔπειτα μοῦ γύρισε τὸ πρόσωπο καὶ δὲν ἤθελε νὰ μὲ κνιτάξῃ. Ἐπειτα μόνῃ τῆς μ' ἀγριοκύνταξε καὶ μοῦ περὶ ἀπότομα :

« Ποῦ εἶνε τὸ βρωμόσκυλό σου ; »

— Νὰ το, τῆς εἶπα τὸ δυστυχισμένο εἶνε ζαρωμένο ἔς τὰ πόδια μου.

Τότες ἔσκυψε μόνῃ τῆς καὶ τόσπασε ἔς τὸ ξύλο μὲ τὰ χεράκια της. Πῶς δὲν φόβησε ἀπορῶ. . . .

— Κ' ἐξίσταμαι !

— Μὴν ἀστετεύεσαι, ἀδελφέ ! Ἐπειτα, ἀφ' οὗ ξεθύμανε, μοῦ περὶ ἀκόμη σοβαρώτερα : « Ἐνα κ' ἕνα κάνουν δύο, Γεράσιμ : ἢ θὰ σκοτώσῃς τὸν Φῶξ καὶ θὰ τὸν γδάρῃς καὶ θὰ μοῦ φέρῃς τὸ πεσί του νὰ τόχω γιὰ βῆσκαμα ἢ νὰ μὴ σὲ δῶ πλέον ἐμπρός μου ! ». Τὸ τί δὲν τῆς ἔκαμα νὰλλάξῃ ἀπόφασιν δὲν μπορῶ νὰ σοῦ περιγράψω. Ἐκείνη χειρότερα ἐπέμενε — κὶ αὐριο πρέπει νὰ τῆς πάρω τὸ πεσί τοῦ δυστυχισμένου Φῶξ ! Τί νὰ κάμω, φίλε μου, ἀδελφέ μου, λέγε μου, σῶσέ με !

— Νὰ περιφρονήσῃς τὴ Δέσποινά σου καὶ νὰ σώσῃς τὸ σκυλάκι σου. . . .

— Τρελλάθηκες ; Ἐγὼ θάυτοχτονοῦσα, ἂν ἔχανα τὴ Δέσποινά μου !

— Αὐτοχτόνησε, χριστιανέ μου, νὰ τελειώ-
νονμε !

— Ἄχ ! ἤθελα νᾶσουν ἐρωτευμένος γιὰ νὰ δοῦμε ἂν θὰ χωράτερες ἔτσι. . .

— Εἶμαι !

— Μὲ ποῖαν ;

— Μὲ τὸ σκυλάκι σου ! Μὴ τὸ σκοτώσῃς, κακοῦργε ! Περιφρονήσῃς τὴν, αὐτὴ εἶνε τέρας, εἶνε σκύλα !

— Εἶσαι παληάνθρωπος, μοῦ ἐφώναξε ἄγριος. Ὅλα σοῦ τὰ ἐπιτρέπω, ὄχι ὅμως καὶ νὰ βρίζῃς τὴ Δέσποινά μου ! Εἶσαι ἀνάξιος τῆς φιλίας μου ! Χαῖρε !

Ἐμεινα ἐκπληκτος μὲ τὴν ἀποτομότητα τοῦ φίλου μου, ἐπειδὴ μ' ἀγαποῦσε ὡς ἀδελφόν, ἐπέσθηκα ὅμως ὅτι ἀληθινὰ ἐλάτρευε τὴν Δέ-

σποινά του, διότι πράγματι ἤρπασε νευρικὰ τὸ σκυλάκι του κ' ἔφυγε ἀπότομα, ἂν καὶ τοῦ κακοῦ τὸν ἐσταύρωνα νὰ μὴ θεωρήσῃ προσβλητικὸς τοὺς λόγους μου.

— Ἐνας φίλος λιγώτερος καὶ σήμερα ! εἶπα, ὅταν ἔμεινα μόνος. Πικρὸ τὸ ποτήρι τῆς εὐλι-
κρινείας !

Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας μ' ἀνησχοῦσε, ἀλλ' εὐτυχῶς μὲ τὸν καιρὸν ἐνανάγησε καὶ αὐτὸ μέσα εἰς τὸν ὠκεανὸν τῶν καθημερι-
νῶν κοινωνικῶν φροντίδων μου. Εἶχαν παρέλθει τοιοῦτοτρόπως δύο-τρεῖς ἐβδομάδες, ὅταν, πρὸς μεγίστην μου ἐκπληξιν, ἕνα πρωτὸ εὐρέθηκε πάλιν ἐμπρός μου ὁ πρόην φίλος μου, ἀδελφός μου καὶ τὰ λοιπὰ κ. Μανιάκης. Τὸν ἐδέχθηκα ψυχρὰ, ἀλλὰ μὲ εὐγένειαν. Ἡ πρώτη του λέξις ἦτο :

— Συχώρησέ με, φίλε μου, ἀδελφέ μου, καὶ σῶσέ με !

— Τί τρέχει ; τί θέλετε ; τοῦ εἶπα ψυχρὰ, ξερὰ.

— Θέλω νὰ μὲ συχωρήσῃς, γιὰτὶ ἄδικα σὲ πρό-
σβαλα.

— Ἀφοῦ τὸ ὁμολογεῖς, συχωρεμένος νᾶσαι, ἀλλὰ Σωτήρας δὲν εἶμαι.

— Ὅχι, εἶσαι, γιὰτὶ, ἂν σ' ἄκουα, θὰ ἔσωζα καὶ τὸ σκυλάκι μου καὶ τὴ συνειδήσί μου. . . .

— Ἀθλίε, τὸ σκότωσες ;

— Ἄχ ! καὶ τόγδαρα καὶ τῆς ἔδωκα καὶ τὸ πεσί του !

— Κακοῦργε !

— Εἶμαι, ἀλλὰ δὲν μποροῦσα νὰ μὴν εἶμαι ! Ἐέρεις πόσο λατρεύω τὴ Δέσποινά μου !

— Τὴν λατρεῖς ἀκόμη, τὴ σκύλα ;

— Καὶ τὴν μισῶ !

Πολὸν ἀστεῖο τὸ πρᾶμα ! Μοῦ γεννᾶς ἐν-
διαφέρον μὲ τὸ μῖσός σου καὶ νὰ μοῦ ἔξομολο-
γηθῆς καλύτερα.

— Ὅταν, φίλε μου, ἔσφαξα τὸν Φῶξ μου, μοῦ φάνηκε πῶς ἔχωνα ὁ ἴδιος τὸ μαχαίρι ἔς τὸ λαιμό μου κὶ ὅταν τὸν ἐγδερα θαρροῦσα πῶς ὅλο τὸ πεσί μου ξεκολλοῦσε ἀπὸ πάνω μου. Κὶ ὅμως γιὰ τὴν ἀγάπην μου τόκαμα. Ἄλλοι ἔκαμαν χειρότερα, ὁ δὲ φιλόσοφος Ἀμλέτος θᾶτρωγε, λείει, καὶ τὸ παραπιστεύω, καὶ κροκόδειλο γιὰ τὴν Ὀφιλία του. Ἡ Δέσποινά μου, ὅταν τῆς ἔδειξα τὸ πεσί τοῦ Φῶξ, ἦταν

τρελλή από τη χαρά της και μ' αγάλιαζε και με φιλοῦσε παράφορα. Τί τὸ θέλεις ὁμως, ἀπὸ τὴν ὥρα κείνη, ὅταν βρισκόμην μὲ τὴν ἐρωμένη μου, πάσχω πρωτόκουστο πάθημα. Πολλὲς φορὲς ἐκεῖ ποῦ τὴν ἀγκαλιάζω θεομά, γιατί τὴν λατρεύω πάντα, θαρρῶ πῶς πνίγω μαζί και τὸ σκυλάκι μου και τότε τὴν σπρώχνω ἀπότομα ἀπὸ πάνω μου, τῆς γυρίζω τὸ πρόσωπο, τὴ σιχαίνομαι, τὴν μισῶ!

— Καὶ τὴν ἀγαπᾷς μαζί!

— Καὶ τὴν λατρεύω και δὲν μπορῶ νὰ ζήσω χωρὶς αὐτήν! Πῶς γίνεται αὐτὸ τὸ θαῦμα; Τί νὰ κάμω, φίλε μου, ἀδελφέ μου; Ὅτι μοῦ πῆς θὰ τὸ κάμω, ἂν και σὲ ξέρω τί μισογύνης εἶσαι και σὲ φοβοῦμαι...

— Μὴ φοβάσαι και δὲν θὰ σὲ συμβουλευσω νὰ τὴν περιφρονήσης αὐτὴν τὴν φορὰ.

— Δόξα σοι ὁ Θεός!

— Δοιοὶν ἂν ἤμουν ἐγὼ ὡς τὴν θέσι σου, ὅταν ἀγκάλιαζα τὴ Δέσποινά σου και θαρροῦσα πῶς πνίγω τὸ σκυλάκι σου, πιθανῶς, ξέρω κι

ἐγὼ, νὰ τὴν ἐπνίγα ὡς τὰ ληθινά, ἀλλὰ σὺ νὰ κάμης ἄλλο λεπτότερο πρᾶμα γιὰ μιὰ γυναῖκα.

— Τί; τί;

— Ὅταν αἰσθάνεσαι πῶς τὴν σιχαίνεσαι, νὰ τὴν ἀρχίζης ὡς τὸ ξύλο...

— Εἶσαι σ' τὰ καλά σου;

— Ἐ! ἂν ἀρχίζης νὰ θυμώνης, φύγε κι' ἄφησέ με ἤσυχο! Τὸ μόνο φάρμακο γιὰ γυναῖκα ποῦ λατρεύει κανεὶς και μισεῖ εἶνε τὸ ξύλο.

— Κι ἂν μὲ διώξη;

— Θὰ σ' ἀγαπήσῃ, κοντὲ, περισσότερο, και θὰ γίνῃ λιγότερο κακοῦργα εἰς τὸ μέλλον.

— Δὲς βλακείες και χαῖρε!

Και πάλιν ὁ φίλος μου μ' ἐγκατέλειπε ἀπότομα. Παράδοξος ὁμως ἔκτοτε ὅταν τὸν συναντῶ μὲ χαιρετᾷ ἀδελφικώτατα, κ' ἐν ᾧ δὲν μοῦ λέγει τίποτε διὰ τὴν Δέσποινά του, εἶνε πάντα εὐθυμος, ὀλιγώτερον ὀνειροπόλος και μοῦ δείχνει μεγάλην ἐκτίμησιν ὡς εἰς ἄνθρωπον ποῦ δὲν λείπει πάντα βλακείες...

13/10 907.

ΙΩ. Α. ΓΚΙΚΑΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΚΟΙΝΟΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ ΤΗΣ «ΝΕΑΣ ΖΩΗΣ».— Ὑστερα ἀπὸ τὸ «Νέον Πνεῦμα» τὸ ὁποῖον ἐχορήγησαν ὡς ἐναρκτήριον σάλπισμα, ὁ κ. Περικλῆς Γιαννόπουλος ἐκδίδει μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὴν «ΕΚΚΛΗΣΙΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΚΟΙΝΟΝ» διὰ τῆς ὁποίας θέτει εἰς τὴν θέσιν του τὸ Ἑλληνικὸν Πρόβλημα, και ἐρωτᾷ τὸν Ἑλληνισμὸν ἂν εἶνε διατεθειμένος νὰ παρακολουθήσῃ τὴν λύσιν του. Ἀπὸ τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶχε τὴν καλωσύνην ὁ συγγραφεὺς νὰ παραχωρήσῃ ἕνα κεφάλαιον διὰ τὴν «Νέαν Ζωήν».

Κύριοι ποῦ παίζετε τὸν Ἑλληνα και τὴν Ἑλλάδα και ψάλλετε ὅλην τὴν ὥρα... ΚΟΙΤΙΔΑ..., ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ... Και τὰ ἄλλα ὅμοια, πρέπει νὰ θέσετε τὸ ΕΛΛΗΝ ΠΝΕΥΜΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ.

Κάθε Λαὸς κάθε ἐποχῆς αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ γονατίσῃ και νὰ δέεται πρὸς κάτι ΠΙ. Εἶνε ἐντελῶς ἀδιάφορον τὸ πρὸς ΠΙ. Κάθε ΠΙ εἶνε καλὸν ὅταν δὲν τοῦ μειώνει τὰς δυνά-

μεις τῆς Ζωῆς, δὲν τὸν ἀποσύρει ἀπὸ τὴν Γῆν, δὲν τὸν στερεῖ τῆς Χαρᾶς και τῆς Ἡδονῆς τοῦ Ζεῖν. Και εἶνε περίφημον ὅταν δὲν τσακώνεται μὲ τὰ ἄλλα ΠΙ και θέλει νὰ τὰ φάῃ. Πάσης θρησκείας ἐχοῦσης ψήφους, ἢ δουλειὰ εἶνε, νὰ διορίσῃ τοὺς παπάδες τῆς, νὰ δέχεται τὰ κερδιὰ, νὰ τρώῃ τὴν λειτουργιά, νὰ παρηγορῇ τοὺς ἀσθενεῖς και δυστυχεῖς, νὰ συνοδεύῃ τοὺς νεκροὺς μὲ παρηγορητικὰ μοιρολόγια. Ἡ ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἑβραϊσμοῦ θρησκομανῆς και μισαλλόδοξος κατάστασις τῶν ἀνθρώπων, ἢ σύριζα ἀντιφυσικὴ και σύριζα ΑΝΗΘΙΚΟΣ, ἢ κατασαπίσασα αἰῶνας και τὸν Φραγκόκοσμον, εἶνε ἀπόρροια τοῦ ἔκτοτε ἐμβολιασμοῦ τῶν Ἀνθρώπων μὲ τὸν λυσασμένον Ἑβραϊκὸν ΙΟΝ ΘΕΟΜΑΝΙΑΣ. Πρὶν οὔτε ὁ ἕνας Θεὸς ἤθελε νὰ σκοτώσῃ τὸν ἄλλον, οὔτε κανεὶς ἤθελε νὰ ξεπατώσῃ ὅλους διὰ νὰ μοναρχήσῃ

Ὁς Χριστιανοὶ εἶθε Χαμένοι μεταξὺ τῆς ἀγέλης τῶν θηριωδῶν Χριστιανικῶν Λαῶν. Ὁς Ἕλληνες ξεχωρίζομενοι δυνατὸν νὰ σωθεῖτε.

αὐτός. Πρὶν οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐθεομανοῦσαν, ὅπως κάνουν ἔκτοτε.

Και ἐμεῖς ἐφτιάσαμεν τὸν Χριστιανισμὸν και ἐμεῖς ἐπομένως ἐδημιουργήσαμεν τὴν κατάστασιν αὐτὴν και ἐμεῖς συνεπῶς ὀφείλομεν νὰ τὴν ἀλλάξωμεν και ἀπελευθερώσωμεν τὸν Κόσμον.

Διότι και μόνον ἐμεῖς δυνάμεθα νὰ τὸ κάμωμεν.

Και πρέπει ὄχι μόνον διὰ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ και δι' ἡμᾶς, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀντλήσωμεν ἀπὸ τὰ ἐνταφιασμένα τρισβάθα τῆς Ἑλλ. ψυχῆς μας Νέας Δυνάμεις, ὅλας μας τὰς Δυνάμεις, διὰ νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι δυνατὸν νὰ νικήσωμεν και ὑπάρξωμεν, κατὰ τὸν ἀπελπισμένον Ἀγῶνα ποῦ ἔχομεν ἐμπρὸς μας.

Τὸ ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ Ἑλληνικὸν Πνεῦμα τὸ ἀναστεινόμενον ἀπὸ τῶν ἐγκάτων τῆς Μητρὸς Γῆς, τὸ προσπαθοῦν νὰ σπάσῃ κάθε ἀλυσσιδες και προχωρήσῃ ἐλεύθερα φωτεινὸν και καταλάμπων τὸν δρόμον τῆς φυλῆς, ΑΝΑΓΚΗ νὰ πολεμήσῃ τὸν κτηνώδη ΚΑΛΟΓΕΡΙΣΜΟΝ, διὰ νὰ περιορίσῃ τὴν θέσιν τῆς θρησκείας εἰς τὸ πρέπον, διὰ νὰ ἀφήσῃ τὸ Πνεῦμα ἐλεύθερον και τὴν Θρησκείαν τοῦ Πνεύματος νὰ ἡγηθῇ και φωτίσῃ και γλυτώσῃ τὴν Φυλὴν. Ἄν ἔχη ὄρεξιν νὰ γλυτωθῇ και ἂν γλυτώνεται.

Κανεὶς δὲν ἔχει οὔτε πρέπει νὰ πολεμήσῃ τὴν Ἑλλ. Ἐκκλησίαν, περιοριζομένην ἀκριβῶς εἰς τὴν δουλειὰ τῆς, οὔτε νὰ τὴν ἀνησυχῆσῃ. Τοῦναντίον μάλιστα τὸ Ὁρθόδοξον Ἑλλ. Πνεῦμα, ἔχει και πρέπει νὰ πολεμήσῃ ὑπὲρ αὐτῆς, διὰ νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν μεγαλοπρεπεστάτην Λαμπρότητα τῶν πρώτων αἰώνων, καθαρῶς αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἀπαισία μοῦχλα και σκοτινιὰ και ἀσχημιὰ και τραγοβαρβατίλα, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ἐβύθισεν ὁ ρυπαρὸς Καλογερισμὸς, ὁ φωνάξων ὑπὲρ κάθε γραμματος και παραβιάζων ληστρικώτατα κάθε οὐσίαν.

Διότι ὁ Νέος ἀγιάξων Ὁρθόδοξος Ἑλληνισμὸς, δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὸν τωρινὸν ἐξευτελισμὸν Ἐκκλησίας, ἥτις οὔσα ὅπως πρέπει νὰ εἶνε, εἶνε ἴση εἰς λαμπρότητα ἐσωτερικῶς ὅσον ὁ Παρθενὼν ἐξωτερικῶς.

Και ὁ Ἑλλην Παπᾶς, ὁ λαϊκὸς, ὁ ἐθνικὸς, ὁ φύσει φιλαλλόδοξος και διόλου φανατικὸς, εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσῃ περίφημα τὰ ζητήματα αὐτὰ, ὅτι ἢ ἀνωτέρα Πνευματικὴ Ἑλληνικὴ Θρησκεία θὰ σώσῃ εἰς τὸ μέλλον τὴν Φυλὴν, ὅτι εἶμεθα χαμένοι μεταξὺ τῆς ἀγέλης τῶν Χριστιανῶν μὴ ξεχωρίζομενοι, ὅτι βαθύτερον τοῦ ἡσῶν τοῦ Χριστιανοῦ εἶνε Ἑλλήν και δεύτερα Χριστιανὸς, διὰ νὰ ἐννοήσῃ τὰ διπλᾶ του καθήκοντα και συνδυάσῃ και τὰ δύο σύμφωνα μὲ τοὺς Τορινοὺς Καιροὺς και Ἀνάγκας τῆς Φυλῆς.

Διότι ὅλοι οἱ Λαοὶ εἰς τοὺς ὁποίους ἐδώκαμεν τὸν Χριστιανισμὸν, ἀπεσάσθησαν ὅλοι, διότι ὅλοι μᾶς ἐπολέμησαν λυσοῦδῶς, ὅλοι μᾶς πολεμοῦν ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΣ, ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ Λαοὶ μᾶς ἔχουν καταδικάσει εἰς φάγωμα και εἰς θάνατον, και ἂν εἶνε και τινὲς πληθυσμοὶ ποῦ δὲν τὸ ἔκαμαν ἀκόμη, εἶνε διότι δὲν τοὺς ἔβαλαν ἀκόμη νὰ τὸ κάμουν, ὅπως θὰ τὸ κάμουν σὸ τέλος βεβαίως. Διότι αἱ Θρησκείαι δὲν ἀδελφώνουν θηρία, δὲν ἀδελφώνουν τίποτα, μόνον τὰ συμφέροντα πλησιάζουν Λαοὺς και μόνη ἢ δύναμις ἐπιβάλλει φαινομενικὰς ἀδελφώσεις. Διότι εἶνε ζητήματα Φυλῶν και αἱ Φυλαὶ οὔτε γίνονται, οὔτε ἀλλάζονται και ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ θέλῃ κάθε μία νὰ αὐτοὑπάρξῃ ἂν ἔχη τὰς δυνάμεις πρὸς αὐτό. Ἐπομένως ὅτι ἔκαμε, κάμνει, και θὰ κάμῃ ἢ Φύσις και ὁ Χρόνος, καιρὸς νὰ προκάμωμεν ἐμεῖς — πρὶν μᾶς ξεκάμουν οἱ ἀδελφοὶ Χριστιανοὶ, ἀπαλλασσόμενοι ἐμεῖς σάπιων παπουλικῶν βλακιστάτων ἰδεῶν, ὅτι ἔχομεν δυνάμεις διὰ τῆς Θρησκείας, ἀποκόπτοντες ἐμεῖς κάθε ξένον, αἰῶριον βέβαιον πολέμιον, ἀποκοπτόμενοι και ξεχωρίζομενοι ἀπὸ τοὺς κατεβαίνοντας ἀδελφούς Χριστιανούς και ὀρθοδόξους και ὁμοδόξους ΣΛΑΥΟΥΣ ποῦ θὰ μᾶς πνίξουν και προσπαθοῦντες νὰ σωθῶμεν μόνοι μᾶς συγκεντροῦμενοι, διὰ τῶν ἰδικῶν μας μόνον τῶν πραγματικῶν δυνάμεων και ὄχι δι' ἀερολογιῶν.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Μικρὸ παιδί 'στὸ στόμα του κρατεῖ
μικρὸ καλάμι,
Φυσᾶ μὲ τὴν καρδιά του ὄλη καὶ ζητεῖ
μὰ σαπουνόφουσα νὰ κάμη.

Κ' ἐκεῖνη 'στοῦ ἀνέμου τὴν ὀρμὴ
πετᾶ ᾠηλὰ ποῦ νὰ μὴν πιάνεται
Καὶ βλέπει τὸ φτωχὸ γιὰ μὰ στιγμὴ
τὴν εὐτυχία του νὰ χάνεται.

Μὰ πάλι πίσω στρέφει. Μὲ χαρὰ
τὴν μάγισσα κντάζει νὰ σιμόνη
'Στὰ δάκτυλά του νὰ τὴν πιᾶση λαχταρᾶ
καὶ τὰ χεράκια του ἀπλώνει.

Κυλᾶ ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἡ φοῦσα ἡ παρδαλὴ
περήφανη δὲν τὴν χωρεῖ λὲς ὄλ' ἡ πλάσις
Φτωχό μου ! νὰ κυλᾶ ἄστην τὴν τρελλή...
Μὴν τὴν ἐγγίσσης... θὰ τὴν χάσης!

Ἀλεξάνδρεια

ΒΕΓΑΣ

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ἀπὸ τὸ σπουδαῖον αὐτὸ σύγγραμμα τὸ ὁποῖον ἐξε-
δόθη ἐσχάτως ἐν Παρισίοις καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ πολὺς
αιγυπτιολόγος Maspero συνεκέντρωσε τὰς τελευταίας
του μελέτας ἐπὶ τῆς Αἰγυπτιακῆς ἀρχαιολογίας, τῶν
ὁποίων ἡ σπουδαιότης ἀνεγνωρίσθη ὑφ' ὄλων, δημο-
σιεύομεν, κατὰ μετάφρασιν τὸ κάτωθι κεφάλαιον,
βέβαιοι, ὅτι θ' ἀναγνωσθῆ μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέ-
ροντος.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΙΓΥΠΤΙΩΝ

Ἡ ψυχὴ τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων θὰ εὐρί-
σκετο ἐνίοτε ἐν μεγάλῃ ἀμηχανίᾳ, ὅταν μετὰ τὰς
τελευταίας ἐξαγνίσεις καὶ τὰς συνηθισμένας
προσφορὰς, ἔμνε μόνῃ ἐν τῷ τάφῳ παρὰ τὸ
πτῶμά της. Οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι της τοῦ
ἄνω κόσμου, ἐκ συμπαθείας πρὸς τὴν ἀδυναμίαν
της, καὶ ἐκ διακαοῦς ἐπιθυμίας νὰ ἐξασφαλί-
σωσι τὴν εὐμάρειαν τῆς μελλούσης ζωῆς της,
ἐπεσώρευον περὶ αὐτὴν ποικίλα δῶρα, ὠφέλιμα
ἢ μὴ. Ἐνδύματα δηλαδὴ, ὑφάσματα, ὑποδή-
ματα, φενάκας, κοσμήματα, ἀρώματα, ὅπλα
πολεμικά καὶ τοῦ κνηγίου, τρόφιμα καὶ ποτὰ,
ἱκανὰ νὰ διαθρέψωσι πολλὰ ἄτομα. Θεράποντες
ἦσαν πάντοτε πλησίον της διὰ νὰ τὴν ὑπηρε-
τῶσι, καὶ πλοῖα δὲν ἔλειπον διὰ νὰ μεταφέρωσιν
αὐτὴν καὶ τὴν ἀκολουθίαν της, τὰ κτήνη, τὰ

τρόφιμα καὶ τὰς ἀποσκευὰς της, ἐπὶ τῶν ὑδάτων
τῶν κάτω κόσμου. Ὅλα ὅμως τὰγαθὰ αὐτὰ τὴν
ἐνέβαλλον εἰς φόβους καὶ ἀνησυχίας.

Ἄλλὰ διαρκῆς διαμονὴ ἐντὸς τοῦ τάφου ἀσφα-
λῶς προασπιζομένου τὸ μὲν ὑπὸ τῶν παχέων τοι-
χωμάτων τὸ δὲ ὑπὸ τῆς ὄρετῆς τῶν νεκρικῶν ὄ-
δῶν θὰ ἦτο ἀνιαρωτάτη. Καὶ οὐδὲν φάντασμα, ἐξ
ἐκείνων τὰ ὁποῖα εἶχον τὴν συνήθειαν νὰ λούων-
ται πάλαι ποτὲ μὲ τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας καὶ νὰ
θωπεύωνται ὑπὸ τῆς δροσερᾶς αἴρας τοῦ Βορρᾶ,
θὰ ἔσπευγε νὰ φυτοζωήσῃ διὰ παντὸς ἐν τῇ
πνιγερᾷ ἀτμοσφαιρᾷ τῶν αἰωνίως κλειστῶν δύο
ἢ τριῶν θαλάμων. Ἐξ ἄλλου ἦτο πολὺ δύσβατος
ἡ ὁδὸς ἢ ἄγουσα, διὰ μέσον τῆς χώρας τῶν θεῶν,
εἰς τὰς ὄχθας τοῦ οὐρανίου Νεῖλου, ἐπὶ τοῦ
ὁποίου ἔπλεεν ἡ λέμβος τῆς Ρᾶ, ἢ μέχρι τῶν
ἀναριθμητῶν νήσων, ὅπου ἔκειτο ὁ παράδεισος
Ἰαλοῦ τοῦ καλοῦ Ὁσίριδος. Διέτρεχον πλείστας
ἀγνώστους χώρας, διέβαινον ρύακας ζέοντος
ὑδατος καὶ ἐρήμους λυμαιομένας ὑπὸ ὄφρων,
συνήπτων μάχας πρὸς τὰ γέματα πνευμάτων καὶ
θεῶν—οἱ ὁποῖοι ἐσύχναζον μερικὰ μέρη—καὶ
προσεπάθουν νὰ κερδίσωσι τὴν εὐνοίαν των.
Τὸ ταξίδιον τοῦτο, ὡς βλέπετε, ἦτο ἐπίπονον
καὶ περιπετειῶδες καὶ αἱ ψυχὰι, αἱ ὁποῖαι
πρώτην φορὰν, ἐπεχειρήσαν αὐτὸ ἄνευ ὀδηγοῦ,
ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα μέχρις οὐ φθάσωσιν εἰς
τὸ τέρμα τοῦ ταξιδίου των σῶναι καὶ ἀσφαλεῖς.

μετὰ τῆς ἐκπεληγμένης συνοδείας των καὶ
καὶ τῶν ἀποσκευῶν των.

Πῶς τώρα οἱ ἐπιζῶντες τὸ ἔμαθον; εἶναι
ἄγνωστον. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι, ὅτι εὐθύς
ὡς ἔλαβον γνῶσιν τοῦ πράγματος, ἔσπευσαν
νὰ ἔλθωσιν ἀρωγοὶ εἰς τοὺς νεκρούς των καὶ
ἐπειδὴ εἶχον προσωπικῶς συμφέρον νὰ διευκο-
λύνωσι τὰς ἀποδημίας τῶν ψυχῶν, ταχέως
ἐξεῦρον λίαν ἀποτελεσματικὰ μέσα. Ἐσημείω-
σαν δηλαδὴ τὸ ὄνομα καὶ τὴν τοποθεσίαν τῶν
μυστικῶν τούτων χωρῶν, τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα
τῶν ὄντων ὑπὸ τῶν ὁποίων κατοκοῦντο, καὶ
τὴν φύσιν τῶν κινδύνων τοὺς ὁποίους παρου-
σίαζον.

Ἡ ἐργασία αὕτη ἦτο βεβαίως πολὺ περι-
πλοκος, διότι εἰς τὴν Αἴγυπτον οἱ παράδεισοι
ἦσαν πολλοὶ καὶ αἱ ὁδοὶ αἱ ὁποῖαι ὠδήγουν
εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἀκόμη περισσότεραι.
Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ἐξιχνιασθῶσιν ὅλαι αὐταὶ αἱ
ὁδοὶ διὰ νὰ εἶναι δυνατὸν εἰς τὴν ψυχὴν νὰ
ἐκλέξῃ τὸν τόπον τῆς ὑστάτης διαμονῆς της καὶ
νὰ μεταβῆ εἰς αὐτὸν ἀπροσκόπτως.

Μόλις ἀνεκαλύπτετο νέος τόπος διαμονῆς ἢ
νέος κίνδυνος, ἀφιερῶτο εἰς αὐτὸν ἢ ἐκεῖνον
ἰδιαιτέρον κεφάλαιον πάντα δὲ τὰ κεφάλαια
ταῦτα ὁμοῦ ἠνωμένα, ἀπετέλεσαν μετ' οὐ πολὺ
πλείστα συγγράμματα διαφόρου ὄγκου. Καλῶς
ἐξεταζομένου τοῦ ζητήματος ὠφείλον οἱ πιστοὶ
νὰ ἀπεσθῆθιζον τὰ κεφάλαια ταῦτα, κατὰ τὴν
διάρκειαν τῆς ζωῆς των, διὰ νὰ εἶναι προετοι-
μασμένοι διὰ τὸ μέγα ταξίδιον ὅταν θὰ ἐση-
μαινεν ἡ τελευταία των ὥρα. Ἄλλὰ παρομοία
ὑποχρέωσις οὐδέποτε ἐτηρεῖτο. Πρὸς ἀποφυγὴν
λοιπὸν τῶν συνεπειῶν, αἰτινες ἠδύναντο νὰ προκύ-
ψωσιν ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης, ἐσκέφθησαν νὰ δι-
δάξωσιν εἰς τοὺς νεκρούς τὴν οὕτως εἰπεῖν, πέραν
τοῦ τάφου γεωγραφίαν. Εἰς ἱεροῦς ἐξ ἐκείνων οἱ
ὁποῖοι ἐνέδυσον τὸ πτῶμα ἔψαλλον εἰς τὸ οὖς
του τὰ τεμάχια ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖτο ἡ μία
ἢ ἡ ἄλλη συλλογὴ ἢ ὅλαι ὁμοῦ, τὸ ἐν κατόπιν
τοῦ ἄλλου. Ἡ ψυχὴ συνεκράτει ὅτι ἐπεθύμει
καὶ ἐδέχετο τὰς ὀδηγίας ἐκείνας αἱ ὁποῖαι θὰ
συντελέουν, πρὸ πάντων, εἰς τὸν προσανατολισμόν
της κατὰ τὴν περιουσίαν της. Φαίνεται ὅτι ἐπήρ-
κει ἡ τοιαύτη προφορικὴ διδασκαλία κατὰ τοὺς
πρώτους αἰῶνας, ἐπὶ τῶν γενεῶν αἱ ὁποῖαι ἀνή-
γειραν τὰς Πυραμίδας. Βραδύτερον ὅμως παρε-

τήρησαν—ἀναμφιβόλως,—ὅτι ἡ μνήμη συνήθως
ἠπάτα τὰς ψυχὰς καὶ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ βασίζων-
ται εἰς αὐτὴν. Ἡ ψυχὴ εἶχε κακῶς ἀκούσῃ ἢ
κακῶς ἐννοήσῃ ἔλησμόνει τὰς ὀδηγίας, τὰς συνέ-
χεεν, ἢ τὰς παρήλλασεν, ἐστρέβλωνε τὴν ἔννοιαν
των καὶ ἐπομένως ἐμείωνε τὴν ἀξίαν των. Ὡς
ἐκ τούτου διενόηθησαν νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὴν
ἐγγράφως ὅτι τῇ εἶχον ἀπλῶς ἀφηγηθῆ μέχρι
τότε. Ἐχάραξαν ὅθεν τὰ σπουδαιότερα μέρη
ἐπὶ τῶν σανίδων τοῦ φερέτρου, ἐπὶ τῶν πλευρῶν
τοῦ σαροκόφου, ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ νεκρικοῦ
θαλάμου καὶ τέλος, ἐπὶ κυλίνδρου ἐκ παπύρου,
τὸν ὁποῖον ἐναπέθετον πλησίον τῆς μούμιαις
ὑπὸ τὸς ταινίας της.

Τὰ ἀντίγραφα τοῦ βιβλίου τούτου τῶν νεκρῶν
ἀνέρχονται σήμερον εἰς ἑκατὸν περίπου. Δὲν
ὑπάρχει δὲ εὐρωπαϊκὸν μουσεῖον, ὅσον ἀσημαν-
τον καὶ ἂν εἶναι, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ὑπάρχη
ἐν τοῦλάχιστον ἀπόσπασμα.

*
**

Τὸ βιβλίον τοῦτο διαιρεῖται εἰς πολυάριθμα
κεφάλαια, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς ποικίλλει εἰς τὰ
διάφορα ἀντίγραφα. Εἰς τοὺς μᾶλλον συμπλη-
ρωμένους παπύρους ἀπαντῶνται 150-180. Ἐκα-
στον ἐξ αὐτῶν σύγκεται ἀπὸ τὴν ἐπικεφαλίδα ἐμ-
φαίνουσιν τὸ ἀντικείμενον τῆς προσευχῆς, ἀπὸ
μίαν παράγραφον, ἢ ὁποῖα εἶναι αὐτὴ αὕτη ἢ
προσευχὴ καὶ ἀπὸ μίαν ἢ περισσοτέρας εἰκόνας,
αἱ ὁποῖαι εἰκονογραφοῦσι τὸ κείμενον ἐνίοτε
δὲ ἰδιαιτέρον σημεῖωμα παρέχει ὀδηγίας εἰς τὸν
νεκρὸν πῶς νὰ ἀπαγγέλλῃ τὴν προσευχὴν, ἢ πῶς
νὰ καθιεροῖ ἐν ῥητὸν συγκεντροῦν τὰς ἀρε-
τὰς τῆς προσευχῆς. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς
ἐνδιαφέρει περισσότερον ἀπ' ὅλα αὐτὰ εἶναι ἡ
ἐπικεφαλὶς καὶ αἱ εἰκόνας. Ἡ ἐπικεφαλὶς δηλοῖ
τὴν σκέψιν ἢ ὁποῖα ἐπεκράτησε τὸ πρῶτον
κατὰ τὴν σύνταξιν. Καὶ τοιοῦτοτρόπως μᾶς ἀπο-
καλύπτει τὰς ιδέας ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐνεφοροῦντο
οἱ Αἰγύπτιοι περὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ
περὶ τοῦ εἴδους τῆς ζωῆς ἢ ὁποῖα τὴν ἀνέμενε
πέραν τοῦ τάφου. Ἦτο ἡ ζωὴ τοῦ κόσμου
τούτου μετατοπισμένη εἰς τὸν ἄλλον κόσμον μὲ
ὄλας τὰς ἀπολαύσεις καὶ μὲ ὄλας τὰς πικρίας
της. Παρατηρεῖ τις εἰς μίαν εἰκόνα τὸν νεκρὸν
ἐγκαταλείποντα τὸ ὑπόγειόν του καὶ τρέχοντα
πρὸς εὐρεσιν τοῦ τόπου τῶν ὀνείρων του. Κρατεῖ

ανά χειρας ράβδον και προβάλλει τὸν πόδα του ἐπὶ τῶν πρώτων κατοφερειῶν τοῦ ὄρους τῆς Ἀνατολῆς, ὅπισθεν τοῦ ὁποίου χάνεται εἰς τὸ ἄπειρον ἡ χώρα τῶν σκιῶν. Ἴδου, καταφθάνει εἰς τὸ τέρμα τοῦ πραγματικοῦ κόσμου, καὶ ἐκεῖ εἰς δευτέραν εἰκόνα, παρευρισκόμεθα εἰς τὴν ὑποδοχὴν ἢ ὁποία τῷ γίνεται. Μία συκομορέα, μὲ πυκνά φυλλώματα, φορτωμένη ἀπὸ συγκόμορα ἐπέχει θέσιν συνόρων, καὶ μία γυνή, προβάλλουσα μέχρις ὀσφύος, ἀπὸ τὸν κορμὸν τείνει εἰς τὸν ταξειδιώτην δίσκον πλήρη ἄρτου καὶ καρπῶν καὶ δοχεῖον ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκχειλίζει τὸ ὕδωρ. Ἐὰν ἀρνηθῆ, δὲν δύναται πλέον νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὰ ἔμπροσ, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ὀπισθοχωρήσῃ καὶ νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὸν γήινον κόσμον. Ἐὰν δεχθῆ, ὑποδουλοῦται διὰ τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ ὕδατος εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰσέρχεται ἐλεύθερος τότε εἰς τὰς μυστηριώδεις χώρας. Εἶναι ἐξηναγκασμένος νὰ βαδίξῃ εἰς αὐτὰς μετὰ μεγίστης προφυλάξεως ἵνα μὴ εὔρῃ αὐτοῦ τὸν θάνατον δευτέραν φοράν, διότι τότε δὲν ὑπάρχει πλέον ἐλπίς νὰ ἐπανακτῆσῃ τὴν ποθητὴν ζωὴν.

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀθήναι 15 Ὀκτωβρίου 1907.

Πλησιάζει ἤδη ὁ πρῶτος χειμερινὸς μῆν καὶ ὅμως εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἔχομεν ἀκόμη καλοκαῖρι. Συμβαίνει κάποτε ἡ φύσις νὰ εἰρωνεύεται τὸν ἡμεροδείκτην καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶναι παιγνίδι πάντοτε εἰς τὰ χέρια ἀοράτων δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι συνεννοῦνται ἢ διαφοροῦν εἰς βάρος του χωρὶς κἂν νὰ τὸν ἐρωτοῦν καὶ χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν γνώμην του. Τώρα τὸ φθινόπωρον, ἡ ἐποχὴ τῶν βροχῶν καὶ τῶν βροντῶν καὶ τῶν βιαιῶν ἀνέμων, ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ξηρὰ, γαληνιαία καὶ ἠλιόλουστος. Οἱ ἄνθρωποι τῶν ἀγρῶν κνιτάζουν μὲ ἀδημονίαν τὰ ὕψη καὶ ζητοῦν βροχὴν ἢ ὁποία νὰ ποτίσῃ τὴν γῆν. Ἀπελπιστικαὶ πληροφορίαι κυκλοφοροῦν περὶ τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας. Οἱ ἄνθρωποι τῶν πόλεων οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν πιεζάν πείραν τοῦ ὅτι ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία εἶναι δύο κυρία πού γκρινιάζουν καὶ παραπονοῦνται εἴτε βρέξῃ εἴτε δὲν βρέξῃ,

τὸν παρακολουθεῖ τις, εἰς σειράς μικροζωγραφῶν, παλαιόντα μὲ τὸ δόρυ ἢ τὸ ξίφος κατὰ ἰσβολῶν ὄφρων, διαφόρου μεγέθους, ἢ κατὰ δηλητηριωδῶν ἐντόμων, κατὰ τεραστίας χελώνης ἢ μεγάλου ἐρυθροῦ ὄνου, ἐκπροσωποῦντος τὸ πανοῦργον πνεῦμα Σέτ-Τυφῶν. Ἀλλαχοῦ μία λέμβος προσφέρεται νὰ τὸν μεταφέρῃ εἰς ἓν ἀπὸ τὰ βασίλεια τοῦ Ὀσίριδος· ἡ λέμβος αὕτη εἶναι μάγισσα καὶ τῷ ἀποτείνει ἐρωτήσεις καὶ ἀπαιτεῖ ἀπ' αὐτοῦ νὰ ὀνομάσῃ καὶ νὰ περιγράψῃ ἐν λεπτομερείᾳ, τὰ μέρη ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι κατασκευασμένη. Ἡ σκηνὴ εἶναι φυσικωτάτη· ἡ ψυχὴ ὀρθία παρὰ τὴν ὄχθην τείνει χεῖρα ἰκέτιδα, καὶ πρὸ αὐτῆς τὸ φιλοπερίεργον πορθμεῖον μετὰ τοῦ ἀπὸ θεότητος πληρώματός του.

Ἄφου ἐξετάσῃ τις τὰς εἰκόνας αὐτὰς, πείθεται περὶ τῆς οὐσίας αὐτοῦ τούτου τοῦ βιβλίου εἶναι ὀδηγὸς καὶ δεικνύει τὸν τρόπον τῆς εἰς τὸν ἄλλον κόσμον συνδιαλέξεως, πρὸς χοῦσιν τῶν ψυχῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκζητοῦσι τὸν τρισπόθητον παράδεισον.

ἀπολαμβάνουν τώρα τ' ἀγαθὰ τῆς ἐξόχως ὠραίας αὐτῆς ἐποχῆς, ἢ ὁποία συναγωνίζεται πρὸς τὴν ἀνοιξιν, ἂν ὄχι εἰς τὴν νεανικὴν ὁρμὴν, βεβαίως ὅμως μὲ τὴν ἡρεμον καὶ ἁρμονικὴν μελαγχολίαν.

Ἡ παράτασις τοῦ φθινοπώρου ἀνέβαλε τὴν ἔναρξιν τῆς κοσμικῆς χειμερινῆς κινήσεως. Ἀπλῶς εἰς τὸ μεταξὺ ἐπιστρέφουν οἱ τελευταῖοι ἀπὸ τοὺς ἀποδημίσαντας. Ἡ «ἐπάνοδος» ἀπὸ τὴν ἐξοχὴν ἀπὸ τὰ λουτρά καὶ ἀπὸ τὴν Εὐρώπην, ἐβράδυνεν ἐφέτος περισσότερο ἀπὸ ἄλλοτε. Χθὲς μία σειρά ἀμαξῶν ἔφερε τοὺς τελευταίους «παραθεοίσαντας» εἰς τὴν Ἑλβετίαν. Καὶ μόλις πρὸ ὀλίγου ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὰς θερινὰς λουτροπόλεις.

Εἰς αὐτὰς ἡ κίνησις ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς ζωηρὰ ἐφέτος. Εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τὸ Λουτράκι, ἢ μᾶλλον Εὐρωπαϊκὴ καὶ ἡ μᾶλλον εὐκόλος ἀπὸ ὅλας τὰς Ἑλληνικὰς λουτροπόλεις. Εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων ὥρων ἀπὸ τὰς Ἀθή-

νας μὲ τὸν καλλίτερον Ἑλληνικὸν σιδηρόδρομον, εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, μὲ λουτρά θαυματουργά, ὠραία ξενοδοχεῖα, θέατρον καὶ ὅλας τὰς ἐνκομίας, συγκεντρῶναι πυκνῶτατον κόσμον ὁ ὁποῖος συμπληρῶναι τὴν θεραπείαν μὲ πόκερ παννύχιον. Τὸ Λουτράκι ἀπέκτησε τώρα καὶ ἓνα δῆμαρχον θαυμάσιον τὸν ἐν Πειραιεῖ ἔμπορον κ. Θεοφ. Χατζόπουλον, ὁ ὁποῖος ἐννοεῖ νὰ κάμῃ τὸ Λουτράκι τὸ Αἶξ τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁποῖος ἤρχισεν ἤδη μὲ ὁρμὴν καὶ μὲ ἐνθουσιασμὸν νὰ μεταβάλῃ καὶ νὰ ἐξωραΐξῃ τὴν μικρὰν πόλιν. Ἡ Αἰδηψὸς ἐπίσης εἶχε κίνησιν πολλὴν καὶ ἡ Κυλλήνη συνεκέντρωσε πυκνῶτατους ἐπισκέπτας.

Ὅλοι αὐτοὶ τώρα εἶναι εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐτοιμοὶ ν' ἀρχίσουν τὴν χειμερινὴν ζωὴν, ἢ ὁποία ἐδῶ δὲν εἶναι ἐστερημένη πνευματικῶν ἀπολαύσεων ἀλλὰ ἀρτύνεται ἀφθονώτατα ἀπὸ πόκερ τὸ ὁποῖον ἠπλώθη παντοῦ, κατέλαβεν ὅλα τὰ σπήτια καὶ ἐκινδύνευσεν νὰ ἐξορίσῃ τὴν ὀμιλίαν, τὴν μουσικὴν, καὶ τὸν χορὸν. Πέρουν ὅταν ἦτο ἡ πρώτη ὁρμὴ τοῦ νέου αὐτοῦ παιγνιδιοῦ, ὅλα ὑπεχώρησαν καὶ πρὸ αὐτοῦ ἔφηνε τρομαγμένη ἢ ἔξυπνη καὶ ζωηρὴ καὶ θελκτικωτάτη Ἀθηναϊκὴ κουβέντα. Ἐντυχῶς ἡ κοινωνικὴ κίνησις φαίνεται ὅτι ἐπῆρε πλέον ὁρμὸν, καὶ ὅτι ὁ ἐρχόμενος χειμὼν θὰ μᾶς δώσῃ κοινωνικὰς ἀπολαύσεις τοιαύτας ὥστε νὰ ἐλαττωθῇ τοὐλάχιστον ὀλίγον ἡ ὁρμὴ τοῦ πόκερ καὶ τῆς χαρτοπαιξίας ἐν γένει.

Πραγματικῶς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον ἐδημοσίευσεν τὸ πρόγραμμα, πρόγραμμα τὸ ὁποῖον πλὴν δύο τριῶν ἐξαιρέσεων, δὲν φαίνεται ἀνάλογον τοῦ προσορισμοῦ τοῦ πρώτου καὶ ἐπισήμου μας θεάτρον. Ὁ κ. Βλάχος εἶναι ἄνθρωπος ἐπί-

μονος καὶ προσκολλημένος εἰς τὰς ιδέας του. Ὁ κ. Λαμβέρτης ὁ γενικὸς γραμματεὺς, κατέβαλε προσπαθείας νεοτεριστικὰς, αἱ ὁποῖαι φαίνονται διὰ μέσον τῶν γραμμῶν τοῦ προγράμματος. Θὰ ἴδωμεν ἐπὶ τέλος ἂν ἡ περίοδος αὐτὴ τοῦ Βασιλικοῦ θ' ἀποβῇ ἐντυχεστέρα ἀπὸ τὰς προηγουμένας.

Καὶ ταυτοχρόνως ὁ «Παροασὸς» ἐτοιμάζει σειρὰν διαλέξεων καὶ συναυλιῶν αἱ ὁποῖαι θὰ συγκεντρῶσιν πάλιν εἰς τὴν κομψὴν Πομπηϊανὴν αἴθουσαν τὸ ἄνθος τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας καὶ ἐξ οἱ γνησιώτεροι Ἀθηναῖοι λογογράφοι ἰδρῶν ἐταιρίαν διαλέξεων, ἢ ὁποία θὰ συστηματοποίησιν τὸ ὠραῖον αὐτὸ εἶδος τῆς πνευματικῆς ἐργασίας.

Καὶ τέλος ἡ «Καλλιτεχνικὴ Ἐταιρία» καταστῆσασα τὸ ἐντενκτῆριόν της, ἐτοιμάζεται ἤδη διὰ μεγάλην ἐκθεσὴν τὴν 25 Μαρτίου, ἐκθεσὴν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ λάβουν μέρος ὅλοι οἱ Ἕλληνες καλλιτέχναι.

ὑποθέτω ὅτι δὲν εἶναι ὀλίγα ὅλα αὐτά. Ἡ φιλολογία, τὸ θέατρον, ἡ μουσικὴ, ἡ κοσμικὴ κίνησις, ἡ ζωγραφικὴ, περιλαμβάνονται εἰς τὸ πρόγραμμα αὐτὸ τῆς ἀρχομένης χειμερινῆς περιόδου. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ αἱ Ἀθηναῖαι θὰ περάσουν καλά. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητον. Ὁ χειμὼν εἶναι ἐποχὴ θλιβερὰ καὶ πρέπει νὰ τὴν περῶν κανεὶς ὥσον τὸ δυνατόν περισσότερον εὐχάριστα. Ἰδιαιτέρως εἰς τὸν τόπον αὐτὸν ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ χαϊδευμένο παιδί τοῦ ἡλίου, χροιάζεται κάθε εἶδος ἀποζημίωσις ὅταν ὁ ἥλιος λείπῃ.

Γ. Β. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΣ

ἀκόμη νὰ ξεπεράσῃ τὰ στενὰ ὄρια τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅτι εἰς τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον εἶναι πολὺ ὀλίγον γνωστή. Οἱ ποιηταὶ τοῦ στολιῶζον τὸν Ἑλληνικὸν Παρνασσὸν ἔχουν μὲν ἐνθέρμους θαυμαστάς, ἀλλὰ στεροῦνται τῆς φήμης ἐκείνης ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔχουν δικαίωμα. Ὁμιλῶν δὲ περὶ τοῦ συνεργάτου μᾶς Στεφάνου Μαρτζώκη τὸν κατατάσσει μεταξὺ τῶν μεγάλων μᾶς ποιητῶν καὶ παραθέτει κατὰ μετάφρασιν τοῦ René d'Yvermont δύο ὄραια ποιήματά του, τὸ: Γ ἦ κ' ὀυρανός, καὶ οἱ Ποιηταὶ ἄτινα καὶ ἀναδημοσιεύομεν.

ΓΗ ΚΙ' ΟΥΡΑΝΟΣ

*Τὰ πάλλευκα φτερά μου
Μὴ μοῦ κρατῆς δεμένᾳ
Καὶ ζητῶ σ' ἐσένα
Ποῦ φεύγει ἀπὸ τῆ γῆ.*

*Τοῦ πλειὸ γλυκοῦ πλανήτη
Τὰ μονοπάτια ξέρω,
Ἄσε με ἐκεῖ νὰ φέρω
Μιά σκέψι σου χροσῆ.*

*Τοῦ κόσμου νεκροθάφτης,
Ἄσε πικρὰ νὰ κλάψω,
Τὸ δάκρυ μου νὰ θάψω
Ποῦ ἡ ἀγνὴ ψυχὴ μου κλεῖ,*

*Κ' ἐκεῖ ψηλὰ νὰ φέρω
Ὅτι ἀφ' τῆ γῆ δὲ φθάνει
Τ' ἀγκάθινο στεφάνι,
Τοῦ Γιούδα τὸ φιλί.*

ΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

*Τὸν ἔπαινο τοῦ κόσμου δὲ ζητοῦμε,
Δὲ γράφουμε γιὰ δόξα περιττῆ,
Μέσα στὰ στήθη μαῖτρα ἡφραίστεια κλειοῦμε
Καὶ στὴ φωνὴ μας σειέται, ἀνάφτει ἡ γῆ.*

*Στ' ἀγκάθια ματωμένοι περπατοῦμε,
Δάση βουνὰ περοῦνε στὴ στιγμή,
Νὰ πλάσομε νέο κόσμο ἐπιθυμοῦμε
Γιατὶ ἐδῶ ζοῦν ἀχάριστοι, δειλοί.*

*Στοὺς πόρους μας κανένας δὲν δακρύζει,
Δὲν ξέροννε τί κλειοῦμε στὴν καρδιά,
Τὲς πληγές μας μονάχα ἡ γῆ γνωρίζει!*

*Μεγάλοι βασιλεῖς στὴ δυστυχιά,
Τὴ λύπη ποῦ φοιχτὰ μᾶς βασανίζει
Κάνουμε εὐθὺς ἀχιτῆδες νὰ σκορπᾶ.*

ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΖΩΗ, διηγήματα ὑπὸ ΒΑΡΛΕΝΤΗ.—
Μὲ τὸν ὄραϊον αὐτὸν τίτλον μᾶς δίδει ὁ κ. Βαρλέντης μίαν συλλογὴν ἀπὸ διηγήματα ἀφιερωμένα εἰς τὸν Ἄργυρον Ἑφραλιώτην.

Δὲ θὰ ὀμιλήσωμεν διὰ τὰ ἐλαττώματα τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ποῦ εἶναι ἀσήμαντα, διότι ἡ δύναμις καὶ ἡ χάρις τοῦ τὰ ξεχωρίζει μᾶς τραβᾶ περισσότερον.

Ὅλα τὰ διηγήματα τῆς συλλογῆς αὐτῆς ἀπὸ τὸν Ραγιᾶ, τὸ πρῶτο, ἕως τὸ τελευταῖο τὰ διακρίνει λεπτὴ παρατήρησις, ὕψος ἀριστοτεχνικὸν καὶ κάποια πνοὴ ποιητικὴ ποῦ περνᾶ ἀπὸ ὅλας σχεδὸν τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου.

Ἀνάμεσα ὁμῶς σ' ὅλα ξεχωρίζουν ὁ Ραγιᾶς, οἱ Ἡρωῖδες καὶ τὸ Σκυλί, στὸ ὁποῖον, μὲ δυνατὲς γραμμές, μᾶς δίδει τὸν ἄνθρωπο ποῦ δὲν ἔνοιωσεν ἀκόμα τὸν ἀνθρωπισμὸν τὸν ἄνθρωπο ποῦ δὲν ἀξίζει νὰ τὸν ἀγαπήσῃ ἓνα παληόσκυλο.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ.—Ὡς ἀληθὴ θεατρικὴν ἀναγέννησιν ἐθεώρησε σύμπας ὁ Ἑλληνικὸς τύπος τὴν ἴδρυσιν τοῦ νέου θεάτρου, τὸ ὁποῖον, ὑπὸ τὴν δεξιὰν διεύθυνσιν τοῦ κ. Θ. Οἰκονόμου, τοῦ πρῶτον σκηνοθέτου τοῦ Βασιλικοῦ, θὰ πράξῃ—ὑπόσχεται τοῦλάχιστον—ἐκεῖνο ποῦ δυστυχῶς οὔτε «ἡ Νέα Σκηνὴ», οὔτε τὸ Βασιλικόν, οὔτε κανὲν ἄλλο θέατρον ἔκαμε.

Τὰ καλὰ Ἑλληνικὰ ἔργα, ποῦ δὲν τὰ ὑπεστήριξεν, ὅπως ἔπρεπε, κανένα θέατρο θὰ εὔρουν τὴν ὑποστήριξιν ποῦ τοῖς πρέπει στὸ θέατρο τοῦ Οἰκονόμου. Μὲ αὐτὰ καὶ μὲ τὰς ἐκλεκτὰς μεταφράσεις, τὰς ὁποίας ἀνέθεσεν ὁ κ. Οἰκονόμου σὲ διαπρεπεῖς λογίους, ἐλπίζομεν ὅτι θὰ δικαιώσῃ τὰς προσδοκίας ὅλων ἐκείνων ποῦ ἀγαποῦν τὸ θέατρον—τὸ ἀληθινὸν θέατρον—καὶ ποῦ ἐνδιαφέρονται γι' αὐτό.

Ἐκτὸς τῶν ἄλλων θὰ δοθοῦν οἱ Ἀ λ υ σίδ ε ς τοῦ κ. Λογγάρη, τὸ Δ α χ τ υ λίδι τῆς Μ ά ν α ς τοῦ Καμπύση, ὁ Γ ή τ α υ ρ ο ς τοῦ Ρήγα Γκόλφη, ἓνα δράμα τοῦ κ. Αὐγέρη, ὁ Φ α σ γ ᾶ ς τοῦ κ. Καζαντζάκη καὶ ἄλλα ἐκλεκτὰ ἔργα.

Ἡ ΝΕΑ ΜΑΣ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ.—Ἡ ἐν Ἀθήναις Γαλλιστὶ ἐκδιδομένη ἐφημερίς «Ἑλληνικὸς Κόσμος» γράφει διὰ τὴν νέαν μᾶς πριγκίπισσαν ὅτι εἶνε προικισμένη μὲ πολλὴν νοημοσύνην καὶ ἄριστα μορφωμένη διότι ἔζησε μέσα σὲ μιὰν ἀτμοσφαιραν πνευματικὴν, εἰς τὸ μέγαρον τοῦ πατρὸς τῆς πριγκίπισσας Ρολάνδου, ὅπου συγκεντρώνεται ὁ ἐπιστημονικὸς, φιλολογικὸς καὶ καλλιτεχνικὸς κόσμος τῆς Γαλλίας. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀποβλέπει εἰς τὴν νέαν μᾶς πριγκίπισσαν μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ συγκεντρώσῃ γύρω τῆς ὅλους τοὺς παραγνωρισθέντας μέχρι σήμερον Ἑλληνας λογίους.

Ἐκτὸς τῆς Γαλλικῆς ἡ πριγκίπισσα Μαρία γνωρίζει τὴν Ἀγγλικὴν, τὴν Γερμανικὴν, τὴν Ἰταλικὴν καὶ Ρωσικὴν καταγίνεται δὲ πρὸς τοῦτοις εἰς τὴν φιλολογίαν, εἰς τὴν Ζωγραφικὴν καὶ τὴν μουσικὴν.

Εἶνε εὐμενὴς πρὸς πάντας, ἡ νέα μᾶς νύμφη, καὶ ἀπλουστάτη, αὐτὸ ὁμῶς δὲν τὴν ἐμποδίζει νὰ εἶνε καὶ κομψοτάτη ἢ ὡμορφιά τῆς ἡ φυσικῆ, τὸ ὄραϊόν τῆς ἀνάστημα, τὸ παραστατικὸν τῆς τὸ ἡγεμονικὸν καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς στάσεώς τῆς, ὅλ' αὐτὰ τὴν κάμνουν πῶ ὡμορφὴ μέσα στὲς ὡμορφες τουαλέτες τῆς, τὰς ὁποίας ξεύρει νὰ ἐκλέγῃ μὲ ἀπταιστον καλαισθησίαν.